

TOSQUIJA

revista de Vilobí d'Onyar, Salitja i Sant Dalmai

desembre 1989

número 11

Núm. 11 — Any III

Desembre del 1989

Revista trimestral

SUMARI

	Pàg.		
EDITORIAL	3	CUINA	
COL.LABORACIONS		Plats i olles	30
La indústria bona font d'ingressos	4	LA SALUT UN HÀBIT	
El patró de la pagesia catalana	5	Els accidents de la infància	32
DIVULGACIÓ		DES DE L'ESCOLA	33
Coneguem els nostres escriptors	6	AGENDA	37
El castell de Farners	6	HUMOR I PASATEMPS	41
DOSSIER: SALITJA		ESPORTS	42
Breu resum històric	10	PAISATGES A L'ABAST	48
A l'entorn del campanar	12		
Les masies de Salitja	14		
Aquelles festes...	21		
Enquesta	23		
Infraestructura i serveis	26		
Perspectives culturals de futur	27		
La veritat...?	28		

COL.LABORADORS

— Lluís Ball-Iloera	— Olga Moreno
— Lluís Cabarrocas	— Joaquim Puigvert
— Anna Cornellà	— Mercè Rabionet
— Lluís Cornellà	— Albert Sala
— Ester Fages	— Rosa Sanglas
— Pilar Falgueras	— Dora Santamaria
— Carles Figueres	— Lluís Simon
— Dolors García	— Assumpta Valls
— Isabel Güell	— Judith Valls
— Vicenç Lleal	— Lluïsa Valls
— Cisco Miró	— Francesc Vi de la Terra
— Lluís Molins	

Disseny: Isabel Llinàs - Pep Pujol

Fotografies:

Vicenç Lleal - Lluís Molins - Joaquim Puigvert - Albert Sala

Dipòsit Legal GI-439/87

DUCFORM, S.A. - Cassà de la Selva

NOTA DE REDACCIÓ

Els conceptes i opinions sostinguts als articles signats que apareixen a la revista no representen, necessàriament, l'opinió d'aquesta.

S'acceptaran treballs signats amb pseudònim, però el Consell de Redacció ha de conèixer, en tot cas, la identitat de l'autor.

EL DIFÍCIL ART DE DIBUIXAR FRONTERES

Tots sabem que el municipi de Vilobí d'Onyar comprèn tres pobles: Vilobí, Salitja i Sant Dalmai. D'una manera gairebé inconscient, potser més aviat per efectes de ritme, quan esmentem els tres pobles acostumem fer-ho en aquest ordre: Vilobí, Salitja i Sant Dalmai. Vilobí sempre va al davant.

Molts de nosaltres recordem les lliçons de Geografia de l'època escolar, quan ens apreníem de memòria el nom de les "provincias" i el de les "regiones". Madrid anava, també sempre, al davant: "Madrid, Toledo, Ciudad Real, Cuenca y Guadalajara". I encara més: Catalunya era formada invariablement per "Barcelona, Tarragona, Lérida y Gerona". Ens ho ensenyaven així, i així ho cantàvem. Potser sí que era qüestió de ritme, qui sap. Però el cert és que el gros anava sempre al davant.

Independència o segregació són dues aspiracions ancestrals en les comunitats petites que pateixen una mena de bandejament, volgut o no, per part del nucli gran. Des de sempre, els països petits han sentit la necessitat de limitar les fronteres com a justificació de la seva por a perdre la identitat. Però, de vegades, tancar-se pot ser, també, excloure la possibilitat que els altres coneguin la pròpia realitat. El temor a barrejar-se, la recança a participar en la vida cultural, econòmica o social dels nuclis que exerceixen la capitalitat administrativa, pot portar a l'ofegament dels pobles petits.

El desig d'independència o segregació va també paral·lel al desig d'assolir més poder per part del petit, en un intent de demostrar que no li cal la protecció o la dominació del gros per sobreviure. Tant l'excés de *victimisme* que demostra sovint el nucli petit com la prepotència que es desprèn gairebé sempre del que té les regnes del poder real, poden portar a reticències i malentesos greus entre dues comunitats. Igualment, l'extremisme de les dues postures corre el risc d'amagar l'abast real de la independència.

El municipi de Vilobí, encapçali qui encapçali l'ordre en què s'anomenen els pobles que en formen part, els engloba tots tres a efectes administratius. Malgrat això, cada un d'ells té els seus propis senyals d'identitat. I el dossier del present número de TOSQUIJA pretén tractar, justament, de la identitat del poble de Salitja.

L'equip de TOSQUIJA ha volgut, en aquesta ocasió, que des de Salitja mateix ens expliquin la seva història, els seus recursos, el seu tarannà, les seves aspiracions i, també, la seva opinió a l'entorn del centralisme que poden sentir que exerceix el poble de Vilobí sobre la seva comunitat.

LA INDÚSTRIA, BONA FONT D'INGRESSOS

Encara no hi havia els carrers i places asfaltats, ni existia el cotxe 600, vam viure uns anys francament necessitats de treball per a poder enfrontar cara al demà la nostra progressiva societat. A poc a poc, i gràcies a la indústria, hem sobreviscut d'aquella monotonia que era el no tenir ingressos per falta de llocs on treballar. De feina —alguns diran— sempre n'hi ha hagut; és veritat, però el treball d'ingrès positiu al qual jo em refereixo, i en els pobles rurals, poc n'hi havia.

Recordem que sols es parlava dels Químics de Paçau, de Torras Hostench, de Can Pagants de Celrà, de l'aigua de Caldes i dels taps de Cassà, i no hi havia cabuda per a tothom, evidentment.

Alguns treballaven en cistelleries, serres o rajoleries; però, tot i això, quedaven molta gent per les cases que ajudaven als pares en espera que s'obrissin aquests nous i esperats llocs de treball.

A l'any 1956 s'inaugura la gran Fibracolor de Tordera, fent parella amb la Safa de Blanes, on alguns veïns de poble ingressen a treballar-hi. Més tard, arrenquen fort, escorxadors, i indústries càrniques, no essent menys els del ram de la construcció —aquests gràcies a crear-se els nous llocs de treball abans citats—. S'ha fet un pas de gegant, i s'ha fet, gràcies a la col.laboració de moltes nacions, que han sabut i pogut desenvolupar aquestes grans i mitjanes indústries que tan necessàries eren per a la prosperitat. Ara, gràcies al treball, ja no és necessari buscar amb quatre o més butxaques per recaudar les 14 pessetes que valia el rebut de la llum. Tothom que té un lloc de treball, té llibreta d'estalvis, i si és administrador, amb uns quans anys, s'ha comprat o es comprarà una casa nova o un pis. No és veritat?

Un altre factor importantíssim que ens ha ajudat molt pel progrés de la nació, ha estat el turisme, que com he dit abans juntament amb la mitjana i gran indústria, han creat milions de llocs de treball, i malgrat tot, encara hi ha atur!

Algú tornaria l'any 40-50 a passar de l'obligada declaració de la renda i de l'impost de retenció de capital? La resposta està assegurada.

Molt atentament,

MAURICI VILERT I RAMIÓ

FUNERÀRIA JORDI MIR

Servei permanent

Serveis a Particulars i
per a Companyies

C/. Pirineus, 11
Telèfon (972) 47 32 59
17185 VILOBÍ D'ONYAR (Girona)

PROMOCIONS
PUJOL, S.A.
CONSTRUCCIONS

* * *

**ELECTRODOMÈSTICS
I VÍDEO PUJOL**

Sant Antoni M. Claret, 6 - Tel. 47 31 32 - 47 32 52
17185 VILOBÍ D'ONYAR

EL PATRÓ DE LA PAGESIA CATALANA

El 15 d'octubre d'enguany a Vilobí se celebrava Sant Galderic, patró dels pagesos. Aquest sant, del qual deu anys enrera gairebé ningú en parlava, ara ja el tenim entronitzat amb festa oficial. Podem preguntar-nos: Com ha estat això? I qui és Sant Galderic?

Vivim en un temps de canvi i revisió, en què a mesura que anem recuperant el país, també recuperem les nostres coses, cerquem les tradicions que ens apropen als orígens per refermar la nostra identitat, a poc a poc ens anem espolsant les imposicions. Aquest fet es fa pal·lès en gran manera a la Catalunya Vella i sobretot en l'àmbit rural.

Vet aquí, doncs, que la pagesia catalana es mira quin és el seu patró i d'on els ha vingut. Es tenia Sant Isidre, canonitzat l'any 1622 i, per desig personal, Felip IV féu estendre el seu culte a tots els estats del regne, fent-li fer una capella a les esglésies. Va esdevenir patró dels pagesos sotmesos als reis de les espanyes. És un sant "oficial", que dóna nom a Institucions que s'han caracteritzat per estar sempre a favor dels pagesos potentats (recordem el paper de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre en la lluita dels Rabassaires). En definitiva, és un sant nouvingut (fa uns 300 anys, que n'és) i molt apropiat per les Castelles. La tradició diu que el van fer sant per no treballar (els àngels ho feien per ell). A Madrid, que el tenen per Patró, ho han entès molt bé i quasi tot l'any l'honren.

Sant Galderic és un pagès piadós, de Vilavella de l'Aude, un poblet d'Occitània no gaire lluny de Carcassona, nat l'any 820. Mor abans de l'any 900. Aquest mateix any ja és canonitzat en veure la devoció que els pagesos li tenen. Es conta que va fer miracles protegint pagesos pobres contra l'opressió dels nobles i fent ploure en temps de sequera (Aquesta línia l'acosta a un sant dels països mediterranis, en què la pluja o la sequera són determinants per a les collites. Pensem en tots aquests temps sense pluja i ens adonarem de la importància que té aquest element. Calia, doncs, tenir un sant apropiat).

Les seves relíquies es guardaven a Sant Maurici de

Mirefois, al bisbat de Poitiers. Segons uns l'any 1015 i segons d'altres l'any 1035, el comte Guifré les féu traslladar a Sant Martí del Canigó. En aquesta època ja era venerat a banda i banda dels Pirineus.

A l'Edat Mitjana i en temps de sequera se'l portava "a veure el mar", per si feia ploure. Ja era considerat molt bo contra la sequera anant del Canigó a Cap de Creus.

L'any 1654 les seves despulles són portades a Barcelona, al monestir de Sant Pau del Camp. No consta que el seu culte tingués gaire èxit perquè ja tenien Sant Medir (el de les faves). Amb la "Pau dels Pirineus" de l'any 1646, la Catalunya Nord passa a França. Els rossellonesos reclamen les despulles, que van a parar a la catedral de Perpinyà, on encara romanen.

Arran de la desfeta del 1714 i la introducció de bisbes castellans que pregonen el culte a Sant Isidre, la pagesia continua honorant Sant Galderic, que tenia capella a totes les esglésies dels pobles. Fins i tot repinten Sant Galderic com Sant Isidre i així tenen el mateix (aquest cas s'ha pogut demostrar en el Sant Isidre de Porqueres, que no és, més que Sant Galderic disfressat i repintat). Però el temps no passa endebades, i la pagesia benestant s'inclina cap al sant del règim i decideix arraconar Sant Galderic. Hi ha un indret, Santa Llogaia de Terri, en què sempre hi ha tingut altar i culte.

Cal creure que tots dos sants són prou bons, però Sant Isidre, que històricament ve a repèl, és un "estranger" amb tarannà de la Meseta. Sant Galderic sembla ésser més d'aquest país, amb un tarannà de casa. Cada vegada caldrà tenir-li més devoció, perquè les èpoques de sequera són més llargues i fortes. En definitiva, durant el trasllat de les seves despulles de Canigó a Barcelona, i tornada a França, va passar ben a prop de Vilobí. Com si diguéssim, és un Sant de casa.

LLUÍS BALL-LLOSERA

Fruitex, S.A.

VILOBÍ D'ONYAR

CONEGUEM ELS NOSTRES ESCRIPTORS

MERCÈ RODOREDA

Mercè Rodoreda i Gurgui va néixer a Barcelona el 10 d'octubre de 1909. El seu pare treballava de comptable en una botiga. Ella hagué de deixar l'escola als nou anys, es casà amb un seu oncle als vint anys i al cap d'un any va néixer el seu primer fill. Treballà al Comissariat de Propaganda de la Generalitat com a correctora de català. La guera va interrompre la seva carrera ja que s'hagué d'exiliar a Rossy-en-Brie, París, Llemotges, Bordeus (on es guanyà la vida cosint) i Ginebra on es dedicà primerament a la pintura i després lentament tornà a escriure. Durant els anys seixanta visqué en el triangle Ginebra-Barcelona-París i no fou fins ben entrada la dècada dels setanta que s'establí definitivament a Romanyà de la Selva. Una ràpida malaltia acabà amb la seva vida el mes d'abril de 1983.

La seva activitat literària començà amb col·laboracions a diaris i revistes en forma de contes ("Clarisme", "La Revista de Catalunya", "Meridià", "Mirador"...). La seva obra parteix d'un món quotidià i concret que evolucionarà cap al mite. Totes les novel·les tenen un únic tema que és la frustració en les relacions amoroses. Això crea una edat adulta plena d'infelicitat que es contraposa a una infància feliç però llunyana i perduda. El paper de protagonista sempre és desenvolupat per una dona, la qual se'ns presenta com una marginada al servei de l'home, és a dir, com una amstençada. Rodoreda ens presenta, a través

d'aquestes heroïnes, una visió del món lligada a una edat diferent cada vegada (Aloma és una adolescent, Colometa abandona la joventut, Teresa envelleix i mor) de manera que es completa el cicle vital de l'home. La trama es centrarà en el triangle amorós, es reflecteix la immediata postguerra i una ciutat concreta, Barcelona. La seva prosa sembla senzilla però en realitat esdevé densa, suggeridora i plena de recursos narratius.

La seva novel·lística ha estat dividida en dues etapes. La primera comprèn l'obra realista psicològica de les quals destaquem *Aloma* (1938), *La plaça del Diamant* (1962) i *El carrer de les Camèlies* (1966); la segona etapa, que ha estat denominada de vellesa, comprèn obres que tenen un caire més fantàstic en les quals el món dels humans perd importància per deixar pas al món mític. Pertany a aquesta darrera etapa la novel·la *Mirall trencat* (1974).

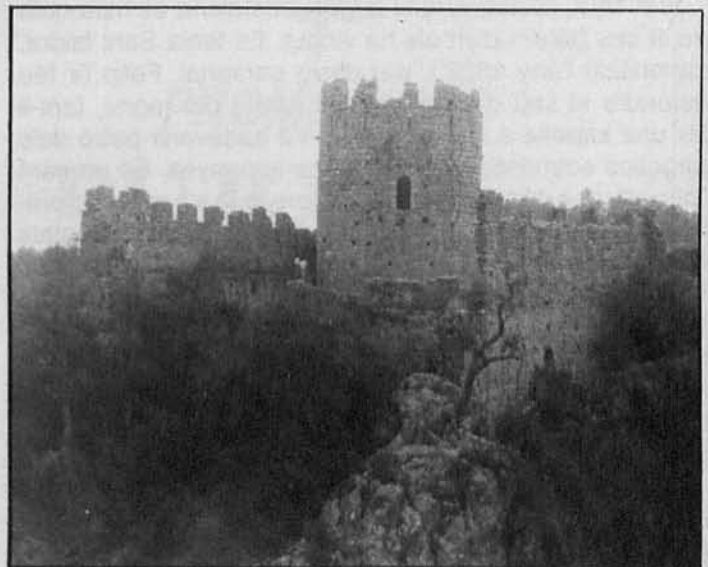
Al cap de tres anys de la seva mort es va publicar una novel·la inacabada on l'autora reflectia tot el seu univers mental, es tracta de *La mort i la primavera* (1986).

Amb tot això, queda ben palès que Mercè Rodoreda ha estat una de les més grans escriptores de la postguerra catalana.

MERCÈ RABIONET I RIBAS

CASTELLS DE CATALUNYA

EL CASTELL DE FARNERS

Vista general.

El castell de Farners es troba a pocs quilòmetres al sud-oest de Santa Coloma.

El castell, la planta del qual està molt ben conservada, és de forma trapezoidal. Té només dues portes, una de mig punt que es considera la principal i una altra de petita al nord, mirant cap al turó del vent, lloc fins al qual s'extenia el castell. En aquest turó encara s'hi poden veure les

restes d'antigues fortificacions, així com esglaons excavats a la roca. Aquest turó era un lloc de guaita i s'hi pot veure encara el que era l'antiga cisterna.

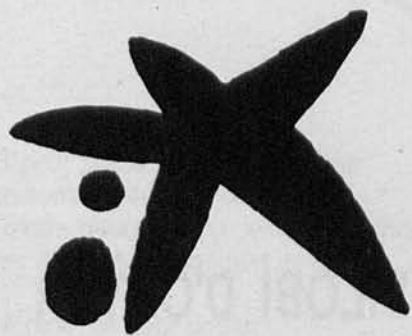
Dins el clos del castell hi ha la torre de 12 metres d'alçada i que està magníficament conservada. La torre no té cap porta d'accés i només podem veure una finestra a la part alta. A l'interior, una escala de cargol comunica les diferents plantes.

Una escala tallada a la roca ens porta fins als marlets i al passadís de ronda, des del qual podem veure una magnífica vista de la nostra comarca.

A l'exterior hi havia una altra torre de la qual només en resta la part baixa.

Sembla que el castell fou construït a començaments del segle XI. El 1040, el castell figura com a feu de Ramon Folc de Cardona. Lògicament, el comte havia confiat el castell a un català, un tal Raimundi de Farner que fou el cap del llinatge de Farners. El castell, però, no era mansió senyorial sinó un lloc de defensa, encara que no va entrar gaire sovint en acció. L'any 1279 el rei Pere "el Gran" va reclamar la potestat del castell a la casa Cardona. L'any 1342 el monarca Pere "el Cerimoniós" va comminar a Beatriu (vescomtesa de Cardona) el lliurament del castell al veguer de Girona. De nou, l'any 1466, el rei Joan II feu donació del castell a Bernat Margarit. A finals del segle XVI, el castell ja havia perdut tota la utilitat.

ALBERT SALA I VALLS

”la Caixa”

CAIXA DE PENSIONS

Oficina de **PALAU SACOSTA** - Girona (270)

C. Marquès Caldes de Montbui, 37 - Tels. 20.52.86 - 20.51.13

CADA DIA MÉS

PRECAL

ÉS DEL SEU INTERÈS

SERVEI — QUALITAT — PREU

ENS TROBAREU A C/. MADRENYS — VILOBÍ D'ONYAR

PRECAL

SALITJA

UN PETIT POBLE

El petit poble, les seves cases
avui em porten un bell record.
Voldria cantar-li com el vent al silenci
per dir-li de tot cor que el porto a dintre meu.

I li diria, al petit poble,
que amb ell jo penso en tot moment.
Els homes treballant d'un cap de dia a l'altre,
els seus infants jugant a la petita plaça.

Petita vila racó de món
voldria tornar a revivre aquí la meva infantesa,
jugar pel mig de camps i pinedes
vivint la vida plenament.

La vella església, niu de coloms,
fidel imatge de tradicions.
Terra lliure i salvatge de camins solitaris,
de gent noble i feliç,
de repòs i de pau.

La imatge neta d'un cel lluent,
els prats tan verds de pau del vent.
Tot passejant se sent pel camí de les Fonts
el cantar dels ocells i el perfum de les flors.

Cançó de Concepció Planas
dedicada a Salitja

BREU RESUM HISTÒRIC

Salitja s'extén en la plana que forma la conca de l'Onyar, i té al nord la muntanya de Sant Llop.

La seva població ja existia abans de l'era cristiana, i encara que no s'han trobat restes prehistòriques a la seva parròquia, sí que n'hi ha a parròquies veïnes com Brunyola, Estanyol...

En els primers anys de la nostra era, ja hi havia les cases de pagès en tota la comarca. El fet de ser prop de la Via Romana, que anava de les Gàl·lies a Barcelona, donava facilitat de comunicacions i seguretat a les cases.

El nom de Salitja no se sap ben bé d'on prové, uns diuen que deriva d'uns arbres anomenats Saula, que eren molt abundants al poble, i d'altres diuen que s'ha adoptat aquest nom degut a que antigament es pagava el sou amb sal, espècie molt preuada a l'època.

Salitja apareix per primera vegada amb el nom de Saliga adscrita al monestir de Sant Salvador de Breda. Més tard figura la parròquia depenent del Castell de Brunyola i, en una segona venda de l'esmentat Castell apareix com a Saligia.

A conseqüència a l'excomunicació del rei Jaume II de Mallorca per part del Papa Martí IV, el rei francès Felip l'Ardit va envair Catalunya amb un exèrcit de cent mil homes, caigué en el seu poder les poblacions frontereres. Així mateix tots els pobles de la Selva, i els seus habitants de Salitja i Sant Dalmai en dependre de Guillem Gaufred, tresorer de la Catedral de Girona, hagueren d'accedir a ajudar amb préstecs a les tropes invasores, en contra del seu rei.

Quan els francesos hagueren de retirar-se vençuts

per les tropes catalanes, Alfons II (successor de Pere II) considerant la disculpa dels homes de Salitja i Sant Dalmai els absol de l'acusació d'haver ajudat amb serveis, vendes o subsidis, acusacions que foren fetes pel rei i els seus oficials.

El 14 d'agost de 1292 en morir, Guillem Gaufred, el Castell de Brunyola, Sant Dalmai i Salitja, passen a dependre de la institució de "l'Almoina del pa de la Seu" per voluntat del final, institució que tenia els Drets de Jurisdicció Civil i Criminal.

En el Cens de 1359, Salitja tenia 22 focs (cases o llars) dels quals 17 eren feu de l'església, dos i mig eren de cavallers i dos i mig de ciutadans.

Al 1391, els homes del Castell de Brunyola, Sant Dalmai i Salitja prengueren part en el saqueig del Call, o Barri jueu de Girona, cremant cases i ferint als seus moradors, els quals per salvar les seves vides hagueren de refugiar-se a la Torre Gironella. Al 1393, el lloctinent del rei a Girona, Manuel de Rajadell, els va absoldre d'aquest delictes, sense descuidar de fer constar en el document escrit, que per obtenir el perdó els acusats havien pagat 150 florins d'or d'Aragó.

Al 1397, el governador de Girona, pretenia que en temps de guerra els habitants de Brunyola, Sant Dalmai i Salitja es refugiessin a la ciutat de Girona, i per tant havien de contribuir al pagament de les despeses de la conservació de les muralles de Girona. Els homes dependents del Castell de Brunyola i comarca van enviar a Martí Boades de Salitja, a Barcelona perquè fes present a la reina Maria (1a. muller de Martí l'Humà) i a la seva reial

Audiència, la seva disconformitat per ser Brunyola Castell termanal i perquè els seus habitants, juntament amb els de Salitja i Sant Dalmai mai s'havien refugiat a Girona.

Al 1405 figurava com a rector de Sant Dalmai, Bernat Boades, fill de can Boades de Salitja, que al 1394 estava de rector a Medinyà, d'on es va traslladar al juny de 1405. Tres anys més tard es va traslladar a Blanes on va escriure "Feyts d'armes de Catalaunya" primer llibre d'història escrit en català, ja que els llibres anteriors o eren tan sols cròniques referides a expedicions o estaven en llatí.

Al 1418, hi va haver un nou atemptat contra el jueus de Girona i Caldes de Malavella, per part dels habitants de Salitja, Sant Dalmai i Brunyola. En un document del 4 d'agost de 1418, el Governador General de Catalunya, Lluís Recasens, va absoldre d'aquestes malifetes als habitants, fent constar que s'havia ingressat en el tresor cent florins d'or d'Aragó, en concepte de remissió. En un segon document, amb data 26 de gener del 1421, hi ha una llista de censals prestada per la remissió dels delictes esmentats. Van prestar florins: Salvador Boades, Francesc Rovira (can Rata), i Bonat Trias de la parròquia de Salitja, a més d'altres de Sant Dalmai i Brunyola.

Salitja, com a tota la Catalunya Vella, participa amb la revolta dels pasesos (Guerra dels Remenses), que en no cedir aquesta revolta, provoca que la Generalitat aixequi

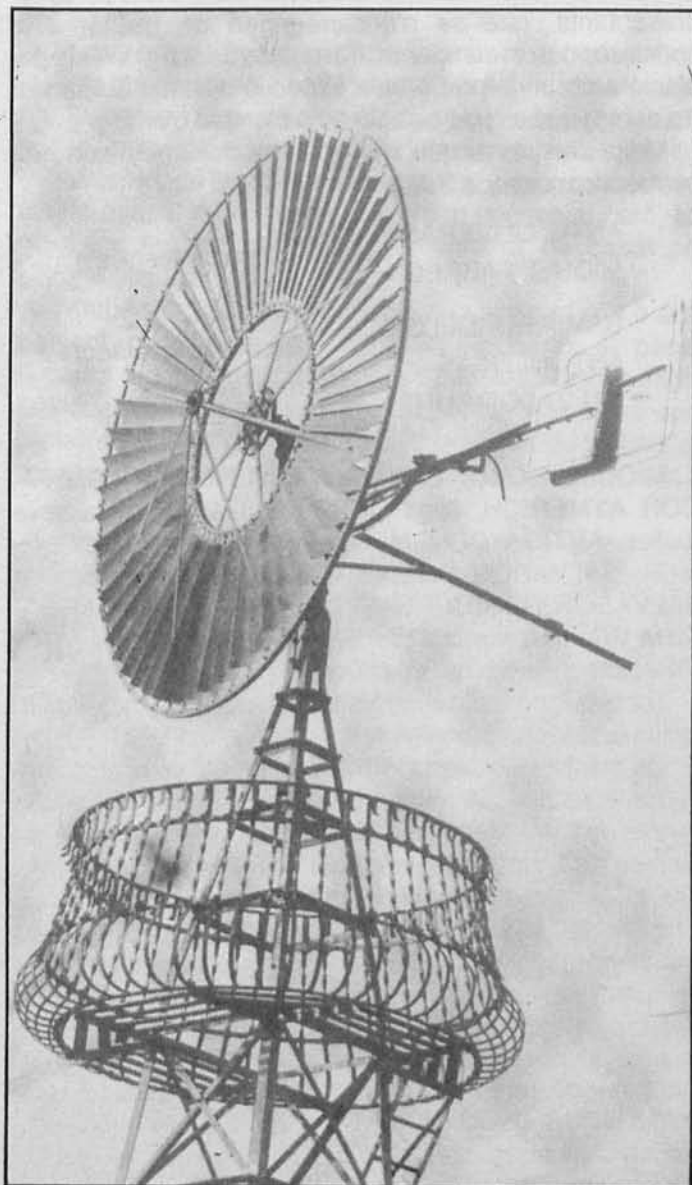
Can boades, any 1950.

en exèrcit manat pel Compte de Pallars. En un d'aquests escamots va ser arrestat en Noguer de Salitja.

Al segle XVII apareix per Salitja un home famós en tota la comarca, Joan de Serrallonga. El seu mòbil principal era segrestar propietaris i pagesos (que no col.laboraven amb ell) i demanar un fort rescat. Així trobem que al 1624, s'apodera de robes i objectes de la masia d'en Salvi Boada de Salitja. Més tard pren el fill de can Boada i demana de rescat 600 lliures, deixant-lo a can Tarrés d'Ossor. Més tard al gener de 1629, va segrestar el nebot d'en Pere Cendra d'Estanyol, la qual cosa va decidir Pere Cendra a participar en la persecució d'en Serrallonga, fins que el 31 d'octubre del 1633 és pres a Santa Coloma de Farners, denunciat per antics companys de quadrilla.

ISABEL GÜELL

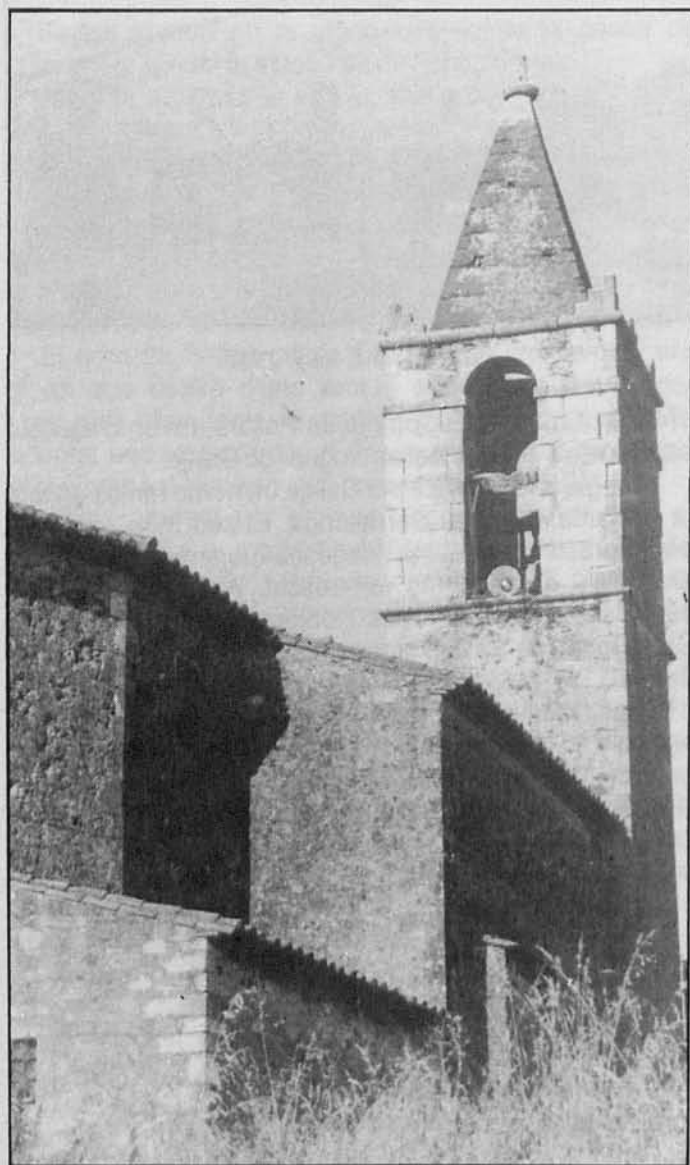
Extret de l'article
"BREU RESUM HISTÒRIC"
del Sr. Angel Latorre i Río
publicat al Punt Diari el 14-VIII-81

**BANCO
POPULAR
ESPAÑOL**

A L'ENTORN DEL CAMPANAR DE SALITJA

En termes generals, podríem considerar els campanars com el símbol i signe d'identitat de la majoria de pobles. De lluny, i des de diferents indrets la seva silueta retallada en el paisatge és la primera percepció i punt de referència que hom té d'una població.

Aquestes torres, espargides al llarg i ampla de la geografia, apleguen un ampli ventall d'estils, de tendències artístiques, d'influències i de varietats constructives, però tots foren alçats per complir la seva funció específica: allotjar les campanes, el so de les quals, fins no fa massa anys, ha estat l'únic i imprescindible mitjà de comunicació rural. En certa manera, es pot afirmar que els diferents tocs de campana han marcat la vida a pagès, tant des del punt de vista social com des de l'estrictament religiós: tocs d'oració, per indicar el treball i el repòs. Tritllo o repicada de campanes, per celebrar els moments de festa. Toc de foc, de tempesta o antigament somaten, per alertar la població en moments de perill; i fins i tot, l'oferta comercial s'ha servit de les campanes, venda ambulants de peix o d'altres mercaderies. En resum, doncs, podríem dir que el cloquer ha presidit pas a pas la vida de la parrò-

quia, des del naixement (toc de bateig) fins al darrer adéu (toc de difunt).

Així mateix, és en el campanar on s'instal·laren i en alguns casos, es conserven les complexes i a voltes antiquíssimes màquines de rellotgeria.

En els darrers anys, l'afany i l'interès d'alguns historiadors per la història local ha fet possible de conèixer dades llunyanes que permeten, poc a poc, rescatar de l'anonimat i fer-nos avinent la paternitat de molts d'aquests monuments rurals.

Donat que aquest número de TOSQUIJA es centra fonamentalment a Salitja, hem volgut dedicar als interessats pel tema la primícia de quan?, com? i per qui? fou construït el campanar del poble.

La recerca realitzada al fons notarial de l'Arxiu Històric de Girona ens ha permès de documentar el contracte que, el dia 8 de maig de l'any 1598, el municipi de Salitja va signar amb els mestres de cases i picapedrers de Girona, JOAN VÈRNIA i PERE BUSQUETS.

Uns dies abans —12 d'abril— tingué lloc una reunió a la qual hi assistiren algunes de les persones representatives del poble. La finalitat era escollir d'entre elles tres representants, que se n'encarregarien de gestionar la construcció d'un campanar. També es decidí gravar la població amb un import o talla especial destinat a finançar les obres i que es podia pagar amb moneda o amb gra.

Molts dels noms que figuren en el document són presents, encara avui, a Salitja:

ANTIC OLIVERAS	Obrers de l'església
MIQUEL FABREGA	
DAMIA BUADILLA	Escollits procuradors o representants.
ANTONI TRIAS	
SALVADOR BUHET	

MIQUEL BOXÒ, BARTOMEU VENDRICH, SALVADOR AYMERICH, àlies CORTINA, i ANTIGA, la seva muller. ANTIGA COLOMER, vídua de JAUME COLOMER, SALVADOR CROSA, PAULA BUADA, vídua de SALVADOR BUADA i SALVI, llur fill i hereu. MARGARIDA ROVIRA, vídua d'ESTEVE BALLESTAR, àlies ROVIRA, tots pagesos de la parròquia.

Tot seguit passem a comentar els aspectes més significatius recollits en el contracte.

Els mestres de cases Vèrnia i Busquets es comprometen a construir, de soca-rel, un campanar a la part de migdia de l'antiga església. Es descriuen amb precisió les gruixes de les parets (set pams), les alçades de la torre, (30 m), l'escala de cargol per accedir a les campanes, els diferents tipus de pedra per emprar-hi, les mides de les finestres, etc. ...i, tot i cadascun dels elements que ara seria llarg d'enumerar.

A la part inferior de la torre, s'hi havia d'allotjar una capella sota advocació de la Mare de Déu del Roser —actualment desapareguda—. No obstant això, creiem que, com a mínim, es pot haver conservat la clau de volta d'aquesta capella, la qual identifiquem amb la pedra rodona o medalló, encastat a la part exterior de la capçalera de

l'actual església. Hi podem identificar perfectament la imatge de la Verge amb l'Infant als braços envoltada per un rosari, tal i com era representada a l'època. No hem d'oblidar que l'edifici de l'església actual es bastí més d'un segle després. (En una pedra de la cantonada sud-est, hi ha esculpida la data 1744).

Pel que fa a la part alta del campanar observem notables diferències entre el projecte que recull el contracte i la realitat. Indubtablement que en altres ocasions hom ha observat aquesta problemàtica. Podria donar-se el cas que en el decurs de les obres, per raons ix: econòmiques, canvis de gust, etc. es variés la proposta inicial. Tampoc es pot descartar la possibilitat que en edificar la nova església, o en qualsevol altre moment: per amenaçar ruïna, o per haver sofert l'impacte d'un llamp —aquest és el cas del campanar veí d'Aiguaviva—, s'hagués hagut de reconstruir, parcialment, variant-se la fesomia.

El que sí sabem amb certesa és que l'any 1598 les campanes eren sostingudes per uns amples pilars que feien la funció de campanar.

Breument intentarem de resumir les diferències existents entre el projecte i la realitat actual del campanar.

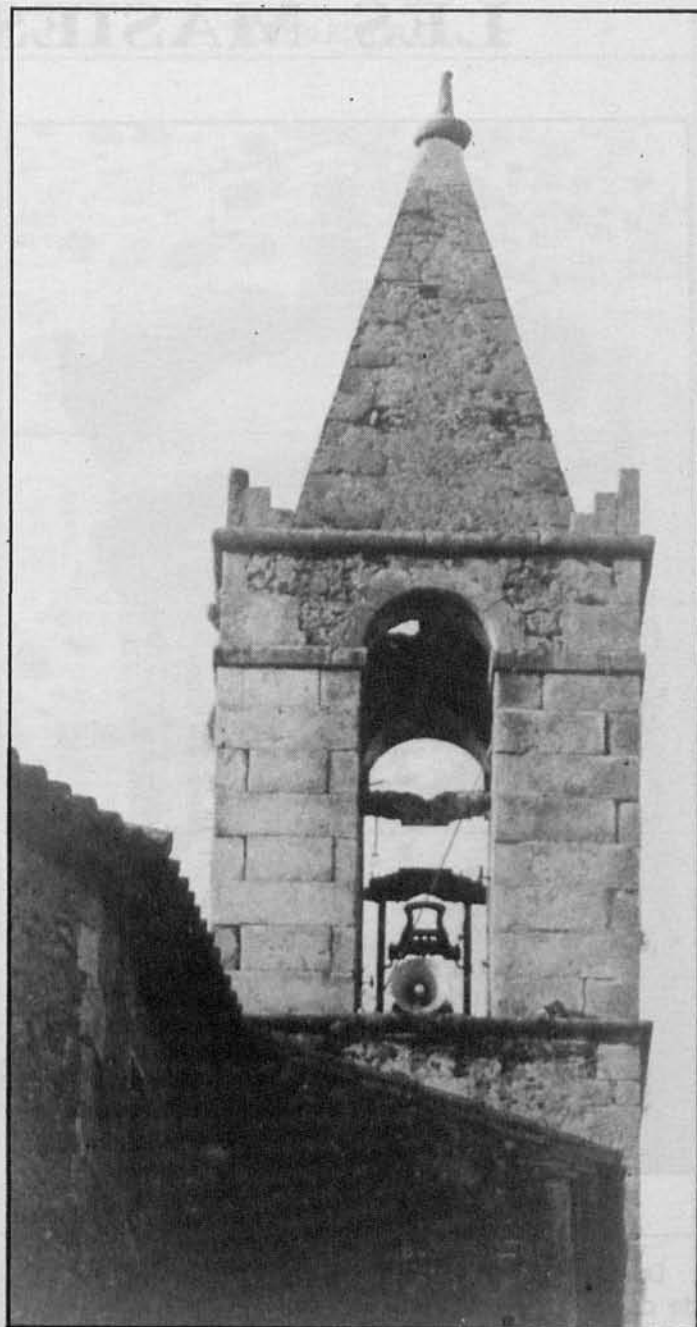
Havia de construir-se a la paret sud de l'església (ens referim a la que existí abans). De l'actual es troba al N-O.

L'alçada total de la torre havia de ser de 22 canes (34,10m). Preses les mides hem vist com tan sols amida uns 20 m.

El nombre de finestres projectades era de setze. Com podem observar, sols en té quatre, això sí, de doble alçada. Segons el projecte sembla que havia de ser un campanar similar al de Sant Dalmai o Vilablareix però, més alt.

Per sobre de les finestres, una barana de merlets escalonats que, sí es conserva. No s'han conservat però, les gàrgoles en forma d'animal, a manera de canal per escupir l'aigua enfora.

També s'indica en el contracte que a la part alta o acabament de l'agulla s'hi havia de disposar el penell —pedra rodona que sosté una barra de ferro amb la sargeta i que, com bé coneixeu els veïns de Salitja, va desprendre's una nit del 1969, foradant la volta de l'església i causant destrosses a l'altar de Sant Antoni.

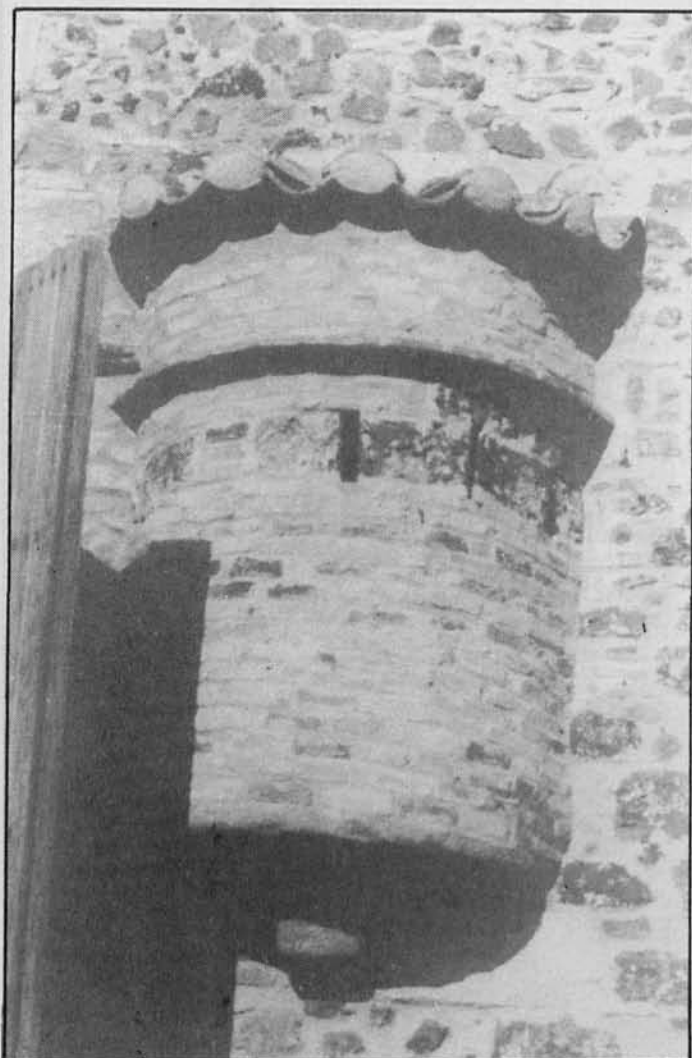

Per acabar, direm que, el cost total convingut fou de 650 lliures, les quals es pagarien en diferents terminis. Foren sis els anys previstos per a la durada de les obres. Durant aquest temps, els mestres de cases disposarien de casa franca al poble. El municipi havia de tragar a peu d'obra, repartint-se les carretades entre els veïns, tot el material i eines precises: calcs, sorra, pedra borda —la pedra bona anava per compte dels picapedrers—, fusta càvics, pales, magalls, gavetes, cordes, claus, un torn... etc.

Tenim constància que pel mes de juliol del mateix 1598 es pagà el primer termini de 100 lliures. Així mateix, i passats els sis anys, es pagà el darrer termini i es cancel·là el contracte. Era el dia 18 de març del 1604.

Els mestres J. Vernia i P. Busquets encarregats de bastir aquest campanar foren els mateixos que intervingueren en la construcció de l'església de Cassà de la Selva i en la del campanar de Fornells.

LES MASIES DE SALITJA

fou que el pagès masover i el propietari es tancaven a la masia a l'entrada de fosc per resar el rosari i explicar històries de lladres que es prodigaven entorn de les cases. En algunes masies (Can Boades, Can Colomer) apareixen fortificacions i uns torricons espitllers situats en parts elevades de les arestes més estratègiques, des d'on es poden defençar.

Primerament hem de fer esment de les cases que van existir abans de la construcció de l'Aeroport Girona-Costa Brava. Van tenir molt a veure amb la història del nostre poble, perquè estaven situades en una zona argilosa i això va conduir moltes d'elles a fabricar rajols en bòbiles i forns. Són: Can Homs, Can Badó Casota, Can Marieta, Can Boixó, Can Roure, la rajoleria de Can Cornellà anomenada "La Meson", Can Pastells nou i Can Pastells vell.

A Salitja, hi trobem tres estructures bàsiques de cases de pagès.

Del primer tipus tenim Can Salamanya, Can Sidret, Can Ferramula i el Molí de les Fonts.

Can Salamanya era un dels grans masos de Salitja. Ocupava una extensió totalment plana a la vora de l'Onyar. La casa principal tenia adossada un segon habitatge per a un masover i totalment a part hi havia Can Mavidal amb les seves terres per a un altre masover.

A principi de segle el mas va anar a la venda i tres germans de Can Bes ho van comprar i s'ho van repartir. Que-
dant separats les terres més allunyades i Can Mavidal de Can Salamanya.

ANNA TAPIÓ EMMER DE IVAN
CALAMANYA 1384

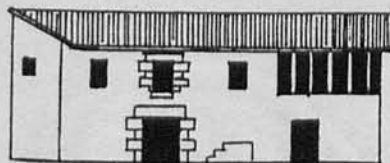
Durant l'edat mitjana l'estructura social girava entorn de castells habitats per famílies aristòcrates que feien valer la seva condició feudal. Doncs bé, fa 900 anys ja existia el castell de Vilademany, situat on actualment hi ha Can Forroll i des d'ell es podien dividir totes les terres del poble de Salitja.

La pesta negra de l'any 1348 va ser un factor important per a la pagesia, perquè les mortalitats deixaren molts masos abandonats. Aquestes terres foren ocupades pels masos veïns, per així ampliar els terrenys de conreu.

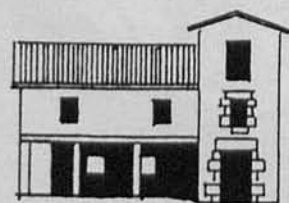
Durant el segle XV s'inicià el conflicte remença, és a dir, els pagesos s'agruparen per lluitar contra el poder feudal i aconseguir la llibertat per moure's dels masos. Això ho aconseguiren l'any 1486, durant el regnat de Ferran el Catòlic. Així fou com els remences més rics es transformaren, amb el temps, en grans propietaris. És en aquesta època quan es gesta el segle d'or de la ruralia catalana. Les grans ampliacions i reformes de les masies de Salitja també daten d'aquesta època.

En la segona meitat del segle XVII s'inicia un període de decadència, generat per actuacions de bandolers i de tropes reials, els quals saquejaven i posaven contribucions per qualsevol motiu. La conseqüència immediata

ESTRUCTURA 1

Can Salamanya

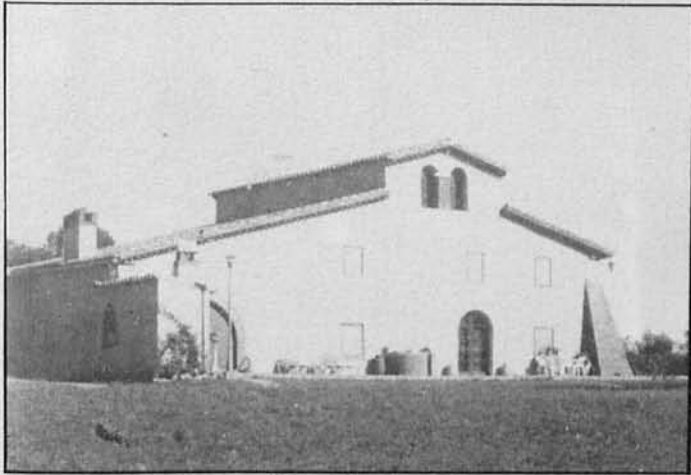

Can Sidret

La masia de Can Salamanya té la planta en "L". Consta de baixos (quadres, entrada i cuina) i d'un primer pis (sala, dormitoris i graner). De l'entrada puja una escala de pedra que porta a la sala on hi ha els dormitoris i una gran porta que condueix a les habitacions de l'altra part de l'"L". Tots els sostres són de cairats i les principals cambres tenen cel rasos de fusta o de canyes i guix.

Els actuals propietaris han optat per conservar la casa tal com era i viure amb les comoditats del dia en una casa feta de nou davant de l'antiga.

Del segon tipus hi ha Can Trias, Can Forroll, Can Tarrenchs, Can Rata, Can Sabench, Can Marriera, Can Croses, Ca n'Aluart, Can Cornellà, Can Punach, Can Carol, Can Tarrides, Can Palaí, Can Saus, Can Brunyola, Cal Frarer, Ca n'Iern, Can Tuta, Can Baldiri, Can Garriga, Cal Rei, Can Pirrot, Can Batista, Can Casota, Can Johé, Can Passabetes, Cal Nin, Can Tiranius, La Casa Petita.

Can Marriera.

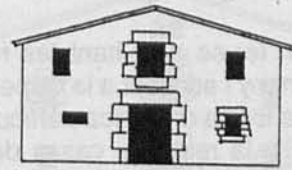
A can Trias el nom s'ha conservat de generació en generació fins avui dia, tant per la casa com per la família, malgrat que no sempre ha passat de pares a fills ja que una vegada hi va haver una pubilla que per no perdre el nom va deixar de casar-se i va fer hereu un seu cosí.

A la masia es conserven documents de principi del segle XV però la casa és molt més antiga, encara que en totes les èpoques s'hi han fet construccions.

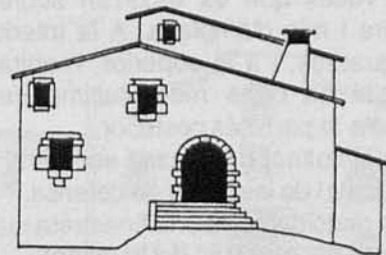
La casa inicial estava encarada a llevant. Des les construccions posteriors destaca una gran galeria que es va afegir pel costat de migdia amb voltes que ara és el que dóna més personalitat a la casa i la nova construcció, que es va fer adossada a la part de darrera, i en la qual es va fer l'entrada principal.

L'antiga entrada principal té la pedra de la porta amb una mena d'onades esculpides que voregen un espiell i el sostre amb uns grans cairats recolzats sobre grans cartel·les que aguanten tot l'entremat menor. D'aquí puja l'escala de pedra que porta a la sala, que està coberta sobre cairats corbats que marquen el teulat a dues aigües.

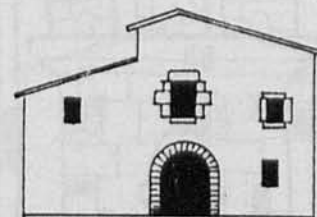
ESTRUCTURA 2

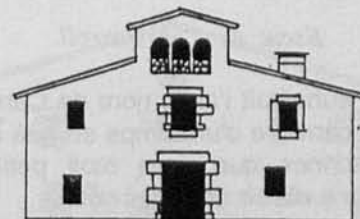
Can Rata

Can Forroll

Can Tarrenchs-Granic

Ca n'Aluart

Can Marriera

SANTETACOBE ORAPRONOBIS
I S E 4

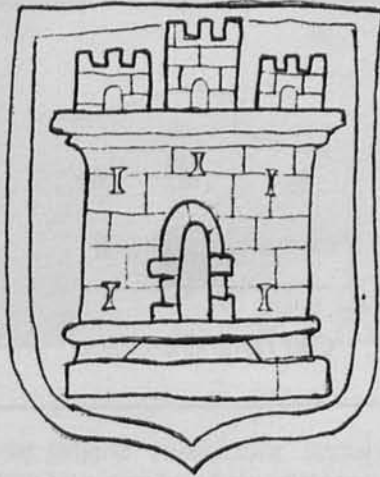

Can Forroll, en fer-se aprofitant les restes de l'antic castell de Vilademany i adossat a la Capella de Sant Jaume, ha agafat una forma una mica particular, encara que es vol assemblar a la resta de cases del seu grup. La capella de Sant Jaume és del segle XII i es va modificar al 1564. Últimament ha estat restaurada pels actuals masovers, la família Colomer Bosch.

Aprofitant el desnivell del terreny, la casa té dues plantes que tenen sortida arran del sòl. Les dues estan cobertes per voltes que es recolzen sobre parets de pedra de metre i mig d'amplada. A la inferior hi ha els porxos i les quadres, i a la superior, l'habitatge. A més d'aquestes, n'hi ha dues més, l'última de les quals només s'aixeca a la part més posterior.

A l'exterior, al voltant de la casa encara hi queden les restes de la muralla i de les torres de defensa.

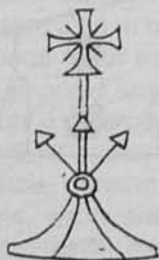
A la cambra principal hi ha una finestreta que dóna a la capella, que seria per oir missa del llit estant.

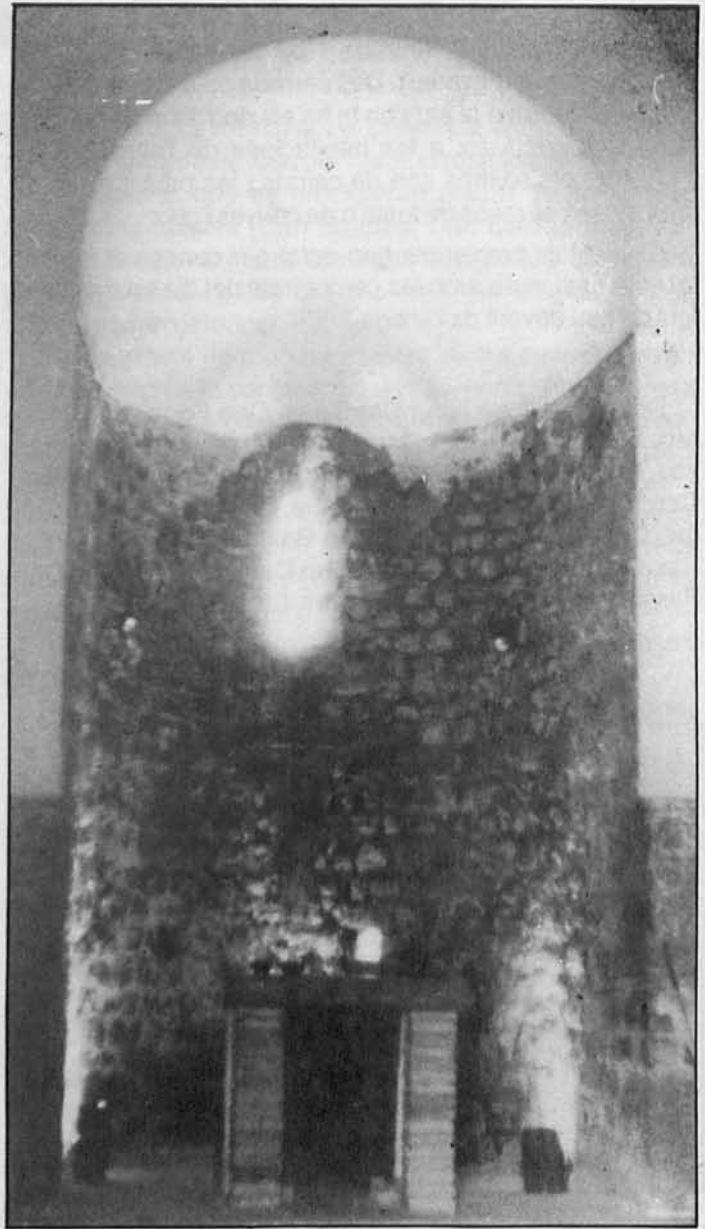
Escut de Can Forroll.

Can Rata ha substituït l'antic nom de Can Rovira. Es veu que aquest canvi ve d'un temps en què a la casa hi vivien dues padrines que eren molt petites i quan anaven a comprar a vila els deien les ratetes.

La casa és petita i conserva la línia primitiva sense annexos. Les obertures estan emmarcades i totes tenen algun tipus d'inscripció a la pedra superior. L'escala és de pedra i els sostres són de cairats en entremat. A la porta principal hi ha l'any més antic de tots els que hem trobat a la resta de cases de Salitja, el 1516.

Gravat a la llinda d'una porta de Can Rata.

Absis de la Capella de Sant Jaume de Can Forroll.

Dins d'aquest mateix grup tenim les cases amb terrat independent, que servia de graner i els donava una personalitat especial. Aquests terrats solen ser construccions posteriors a la data de finalització de la casa i es feren en èpoques de prosperitat econòmica. Aquest és el cas de Ca n'Aluat, Can Marriera i Can Croses.

La distribució consta de l'entrada; a la dreta, la cuina; a l'esquerra, quadres, i al fons, l'escala d'accés a la primera planta.

Quan s'arriba a la planta pis queda una sala, situada sobre l'entrada amb dues habitacions per banda. L'escala per accedir al terrat està situada sobre l'anterior.

El terrat té la mateixa superfície que la sala, i es caracteritza per tenir obertures a quatre vents per tal de ventilar la grana i evitar que es faci malbé.

A ca n'Aluat es conserva una premsa de raïms del 1747 situada a l'entrada.

Finalment del tercer tipus hi trobem Can Valls, Can Boades, Can Bes i Can Colomer.

MONSERRAT VALLS

1518

Can Valls conserva l'estructura primària sense ampliacions laterals. Les parets estan fetes per pedra d'Onyar i per restes de peces de ceràmica que eren d'una antiga casa. Al portal, encara s'hi conserva la porta veigonyant, que servia per donar menjar als pobres de dins estant. A l'entrada les portes de pedra són dobles i simètriques. Al menjador, situat a la dreta de l'entrada, s'hi conserva un fresc de la Mare de Déu força ben conservat.

Cal destacar els tres rellotges de sol que hi ha, un situat a llevant, l'altre a migdia i l'altre a ponent.

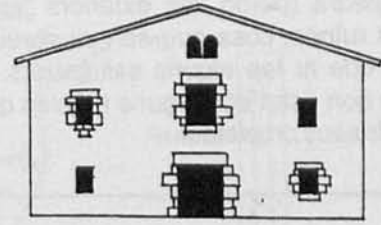

Can Colomer era el mas que tenia més propietats, les quals incloïen diferents masos: Can Pirrot, Can Casota, Can Batista, Can Mateu d'Aiguaviva i el Molí de la Bassa.

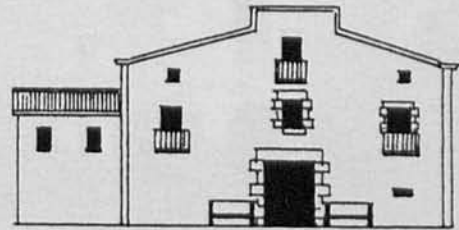
L'antiga casa que hi havia va passar a ser per a masovers, i el propietari va construir-ne una d'adossada a l'esquerre. La façana principal té una falsa paret que tapa el pendent de la coberta a l'estil de les masies costaneres.

mefecitcintocolome 1738

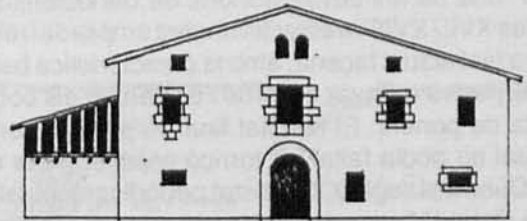
ESTRUCTURA 3

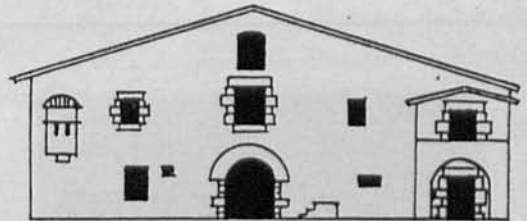
Can Valls

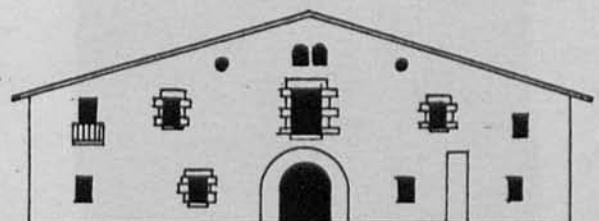
Can Colomer

Can Boet

Can Boades

Can Bes

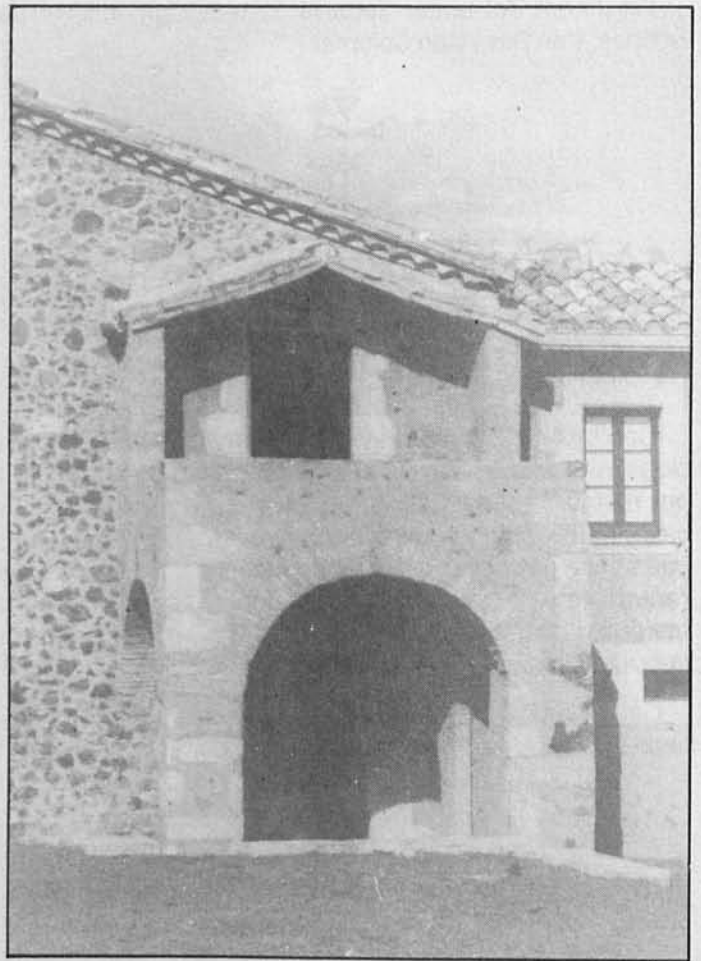
Can Boet té una ampliació lateral a llevant, i a ponent hi ha un cobert.

Tant les obertures interiors com les exteriors estan farcides de pedra (perdó, les exteriors "estaven"). Ara està en estat ruïnós, cosa que es veu agreujada per les espoliacions que hi fan alguns saltaparets. El que s'ha conservat en bon estat són alguns mobles que han estat restaurats pels seus propietaris.

La història de Can Boades se situa en l'època d'en Serrallonga, quan aquest va segrestar al petit hereu Boades, en una de les seves accions de bandolerisme. En els segles XVII i XVIII va estar fortament ampliada i reformada: es va fer l'actual façana, amb la característica balconera (1740), es va renovar el corral i es van fer els coberts a la banda de ponent. El resultat final va ser una fortalesa en la qual no podia faltar un torricó espitllerat per defensar-se. Durant el segle XX ha estat periòdicament reformada, i fou en una d'aquestes reformes quan el mestre paleta Ramon Cristòfol va esculpir, en una pedra tosca verge, la forma d'un cap humà acompanyat de la inscripció: "reliquia de volcà".

A la masia hi havia un pas subterrani que comunicava amb la mina de les Fonts.

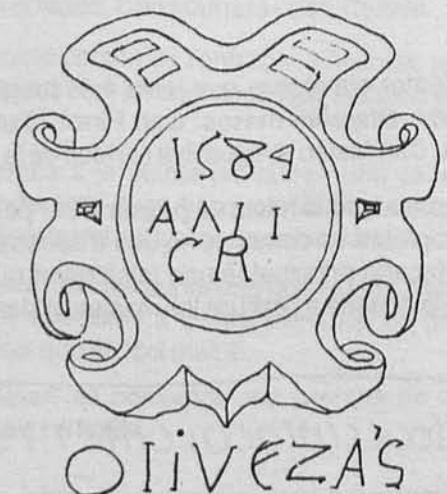

La masia més gran del poble és Can Bes. Antigament formava part de Ca n'Oliveres de Munt, que es va dividir entre dues germans formant dues cases independents: Can Bes, que mira a migdia, i Can Peremàrtir, que mira a llevant.

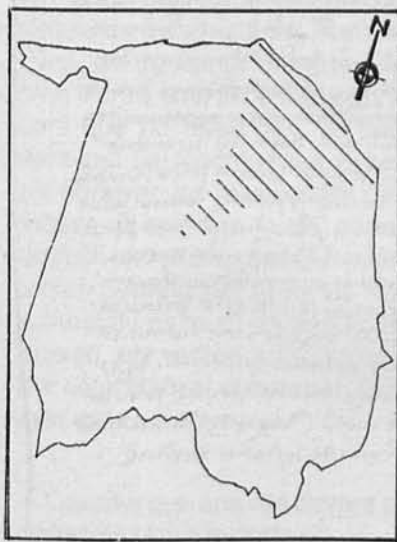
La casa inicial es va engrandir per cada costat, seguint la línia de la façana principal. Té baixos i dues plantes, l'última de les quals és terrat.

A l'entrada hi havia una volta de grans dimensions, però amb el temps es va deteriorar i va ser substituïda per un embigat, igualment com el sostre de la sala, tot i que s'hi han conservat les grans cartel·les. La sala s'il·lumina gràcies a la claror que penetra per un gran finestral central.

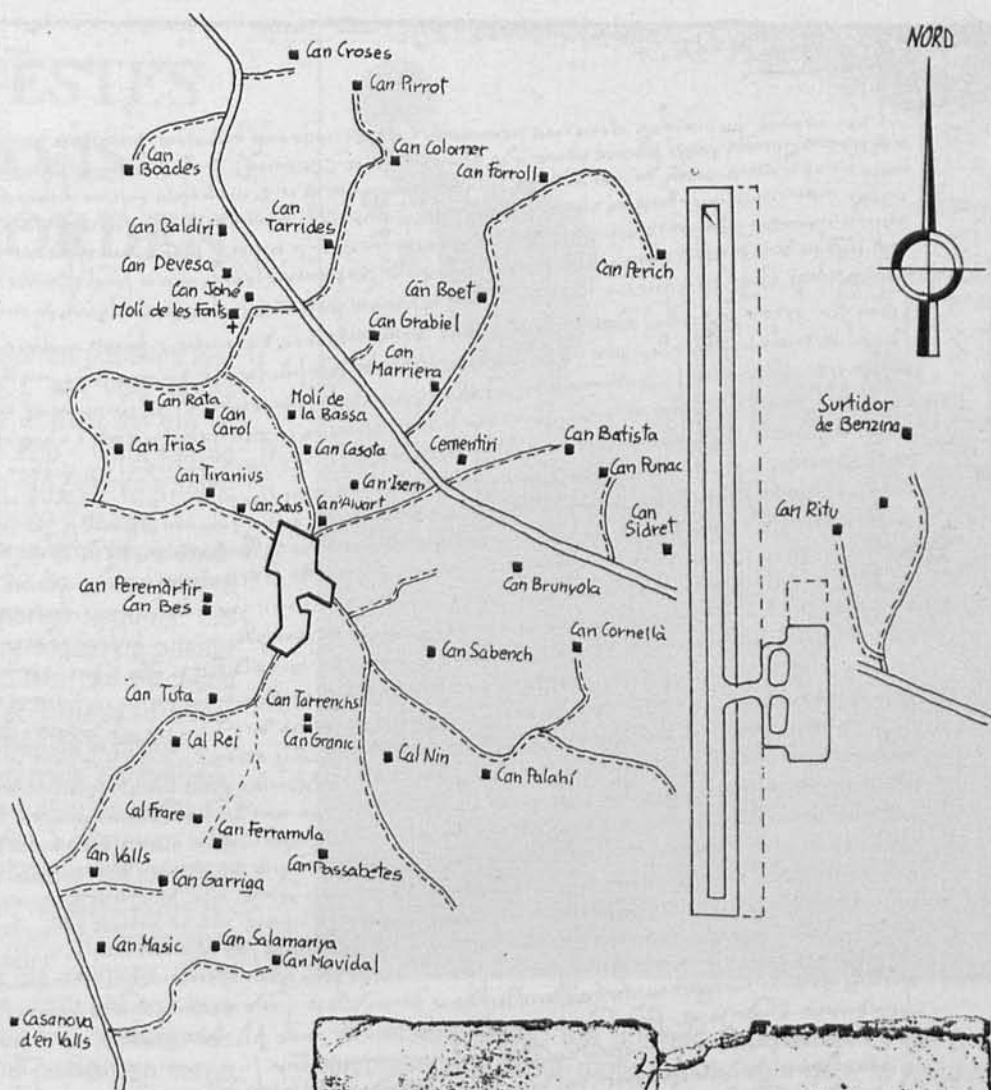
La família encara continua el rem de pagès i s'ha dotat el mas amb les més modernes i avançades instal·lacions agrícoles i ramaderes.

SITUACIÓ DE LES CASES DE PAGÈS DE LA PARRÒQUIA DE SALITJA

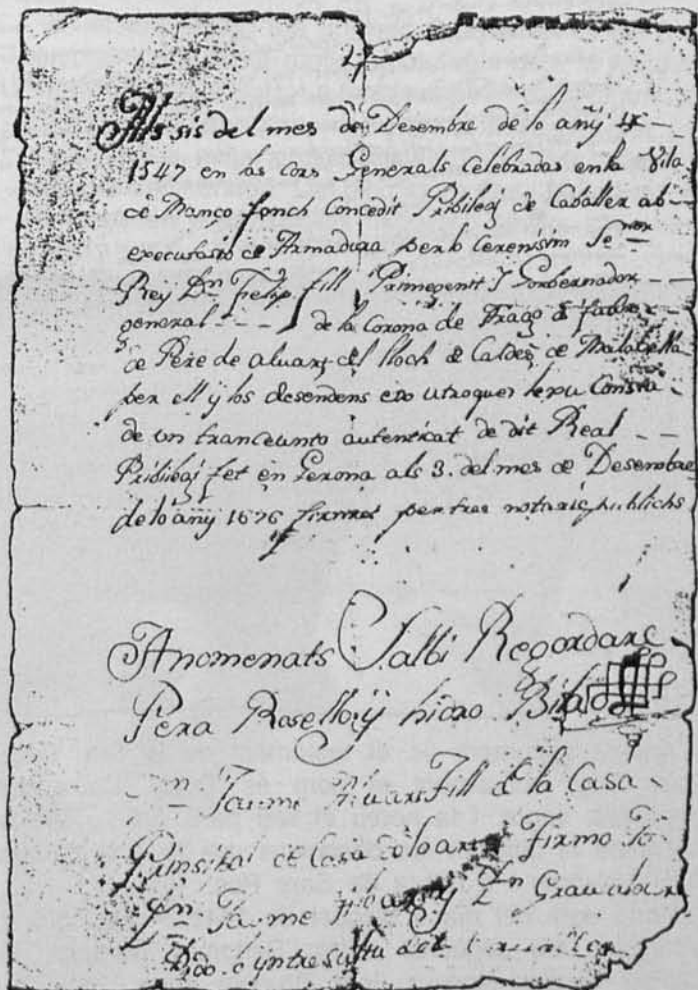
Salitja dins el municipi.

DOCUMENTS

A Can Trias, s'hi conserva un pergami de pell de xai escrit en llatí del segle XV. És l'escrit més antic de les cases que hem visitat.

Un altre document interessant, l'hem trobat a Ca n'Aluàrt. Aquest escrit és sobre paper i en català. Es tracta d'un títol de cavaller atorgat pel rei de la Corona d'Aragó a un avantpassat de Ca n'Aluàrt com a distinció per haver fet alguna gesta. Data del segle XVI i està signat per tres notaris reials.

Document de Ca n'Aluàrt.

AQUELLES FESTES QUE ELS AVIS ENCARA RECORDEN

M'adono que en endinsar-me a comentar aquelles festes que se celebraven en el poble,... em veig obrint aquella petita ampolla de perfum que el meu avi em va deixar en un racó del meu dins. De cop i volta, sento aquella flaire que ho envaeix tot, i que em permet traslladar-me a fer-ne un viu relat sense cap mena d'esforç.

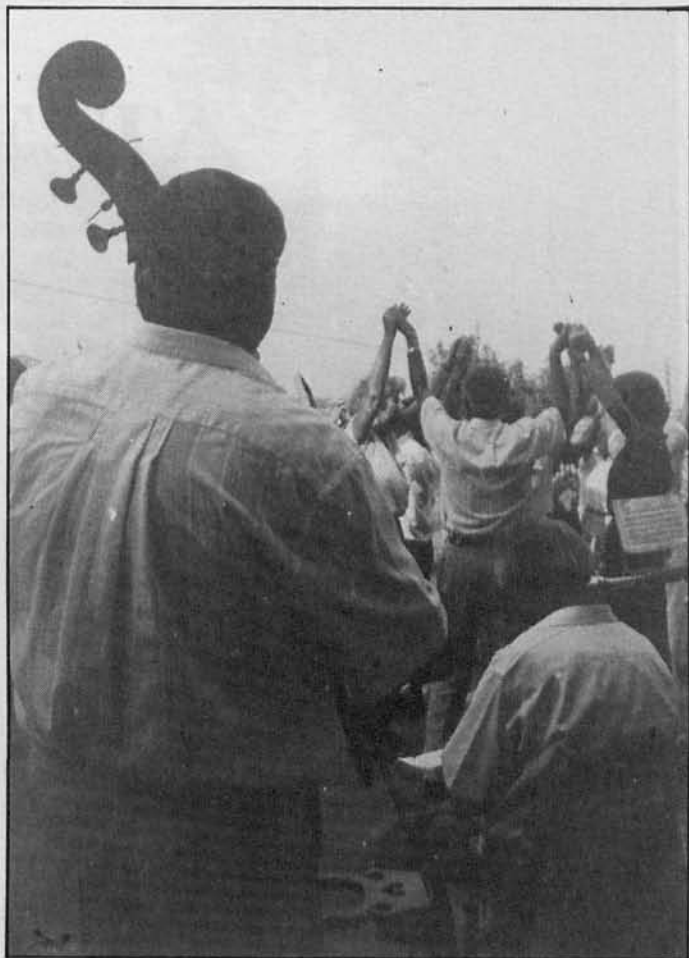
El calendari festiu de l'any començava amb la celebració de la diada de Sant Vicenç. Si el 22 de gener no era un diumenge, la festa es feia el diumenge següent. Els pabordes de Sant Vicenç eren els encarregats de passar la bacina cada diumenge a l'església i d'anar per les cases a captar blat. Amb els diners recollits es llogava l'orquestra i es feia l'ofici, la processó i les sardanes de la tarda.

La nit de Ram i la de Pasqua, la gresca continuava. Passaven casa per casa les diferents colles de gojaires, formades per grups de vuit o deu joves, i cantaven tota classe de goigs: els del Ram, els de Pasqua, els de Sant Elies, els de Santa Elena,... Es diu que aquests joves tenien llibres amb 50 o 60 goigs i que durant la Quaresma, com que no feien ball, es passaven les estones aprenent-los. La recompensa al seu esforç eren els ous que els donaven les mestresses de casa. Per no molestar-les massa, ja que era la nit, portaven una perxa ben llarga amb un cistell al capdamunt, i així, amb els ous recollits, ja tenien berenar per al dia de Ram i el de Pasqua. Anaven a l'hostal i es feien un bon tip de truites, i els ous que sobraven, els venien a l'hostaler a canvi de pa, vi i postres per acompanyar el berenar. El cant d'arribada a les cases deia més o menys així:

—Cavaller que ens vas davant (2)
dóna tres pics a la porta (2)
i em vindreu a obrir si us plau
que no som gent de mala vida
i venim per cantar (2)
alabances de Jesús i Maria.

I quan marxaven també ho feien contents, tot dient:

I a la gent d'aquesta casa
bona nit que Déu nos do,
a l'amo i a la mestressa
i a tota la germanor.

El mes de maig era un mes molt festiu. El dia 8 se celebrava una festa molt bonica, se'n deia la festa de Sant Miquel dels Gats. La festa també es pagava amb els diners recollits pels pabordes entre la bacina i el blat. A la tarda, cap a mitja audició de sardanes, es ballava la sardana anomenada "Del picó, del mitjot i del porró". La començaven a dansar els miquels i llavors s'hi anava

afegint tota l'altra gent, amb la peculiaritat que només es podia fer una única sardana. A vegades era tan grossa que, no n'hi havia prou amb la plaça grossa, i es continuava a la plaça petita. Però un cop ben cansats, arribava el porró. Els miquels eren els encarregats de comprar el vi suficient per donar beure a tothom. Un cop tots contents es ballaven les sardanes restants.

El segon diumenge de maig, trobem la festa del Roser, i altra volta els pabordes eren els que havien d'aconseguir prou diners per poder llogar una orquestra i fer una festa ben lluïda.

I encara al mateix mes de maig hi ha Sant Isidre. Els pabordes d'aquesta festivitat havien de ser joves i solters. Eren els que havien de preparar la festa. Era típic d'aquesta diada, mentre es feia la processó, tirar trets des de diferents indrets de la plaça. Eren com una mena de salves. A vegades en sortia algun de sorpresa i donava un bon espant als músics i a la resta de la gent. Ara tenim coets i focs d'artifici, abans teniem escopetes i pólvora.

I així arribem al 15 d'agost: la festa major. Es feien tres dies de festa, i ben lluïda, amb moltes sardanes i ball. Eren balls típics de la festa el ball de la toia (una mena de ram). La toia s'havia d'aconseguir comprant números en una rifa. El que la treia, sempre un noi, havia de buscar una noia a qui regalar-li, i així, un cop formada la parella, ballaven sols mig ball.

L'altra gent, ben contenta, els contemplava. També era típic el ball del ram. Un cop començat el ball i quan la sala estava plena de parelles ballant, de cop els músics paraven i anunciaven que el proper seria el del ram. Llavors tots els nois que ballaven, anaven a comprar un ram per a la seva parella, i així es feien uns quants diners,

ja que cap parella no podia ballar sense el seu ram. Però a les noies també els tocava rebre el ball del cigar. L'últim dia de la festa, es feia també el ball de l'escombra, el ball robat... Devia ser molt bonic!

Al setembre, es feia l'Aplec de les Fonts, el segon diumenge, amb sardanes a l'ermita i ball a la sala amb el manubri.

A l'octubre la gresca continuava amb la festa petita, el dia de la Minerva, el tercer diumenge. A aquesta tampoc no hi faltaven ni l'ofici ni la processó ni les ganes de ballar.

A totes aquestes festes era costum ballar la sardana dels pabordes i les pabordesses. Cadascú d'aquests havia de buscar prèviament el seu ballador o balladora.

Bé! Han anat passant els anys, i crec que tant avui com sempre hi haurà la tendència de fer vius alguns d'aquests records de les festes d'abans.

Eren unes festes plenes de senzillesa i alhora de majestuositat.

—Un reflex del fet quotidià del contacte amb la natura que es vivia.

Les llavors sembrades a pols, el seu fruit recollit a pols,... de sol a sol, de mà a mà. Tot en conjunt feia néixer un fort anhel de fer reunions familiars, fruit del gust de les collites,... Sí! de conèixer, de parlar, dansar, deixant un xic de costat el fet d'ajupir l'esquena i fregar-se la suor.

Celebrar les festes en les seves dades, participar-hi, crear nous esdeveniments,... és mantenir viu un tresor que té les seves més profundes arrels en el respirar dels homes i de la natura com una unitat.

LLUÏSA, ASSUMPTA I JUDITH VALLS

FITXA TÈCNICA

ENQUESTA

PREGUNTES:

- 1) CREUS QUE SALITJA HAURIA DE TENIR AJUNTAMENT PROPÍ?
- 2) COL.LABORARIES PER ACONSEGUIR AQUESTA INDEPENDÈNCIA?
- 3) SI SALITJA FOS INDEPENDENT, ASSUMIRIES CARRECS DE RESPONSABILITAT DINS L'AJUNTAMENT?

Per realitzar aquesta enquesta, s'ha cregut oportú determinar si l'edat, el lloc on es viu i el sexe tenen influència directa en les respostes a les tres preguntes. Per tant el mostreig s'ha fet de manera aleatòria però estratificada per edat, sexe i ubicació.

El nombre total d'enquestes ha estat de 139, estratificades de la següent manera:

HOMES: 72
 DONES: 67
 NUCLI: 70
 AFORES: 69
 MENORS DE 20 ANYS: 37
 DE 20 A 40 ANYS: 34
 DE 40 A 60 ANYS: 35
 MÉS GRANS DE 60 ANYS: 33

Per tal que els resultats siguin fiables, les respostes s'han ajustat a la situació real de la població. L'ajust en el cas del sexe i l'ubicació ha estat mínim donat que a la po-

blació real hi ha gairebé tants homes com dones, i n'habituen tants al nucli com als afores.

On l'ajust ha estat un xic més gran és en la distribució per edat, donat que la proporció del nombre d'enquestats no es correspon fidelment a la proporció real.

Donat que la població total és poc nombrosa, i malgrat que el nombre d'enquestats representa un alt percentatge, no es disposa de taules fiables i ajustades que ens donin l'interval de confiança ni el marge d'error. (Cal pensar que dóna el mateix marge d'error fer 139 enquestes en un col·lectiu de 350 persones que 139 enquestes en un col·lectiu de 100 milions de persones. És clar que l'error és diferent, però d'entrada no es pot precisar entre quins valors fluctua).

De totes maneres cal pensar que l'opinió global no difereix gaire dels resultats que s'exposen en el quadre i gràfiques següents donat que és estadísticament improbable que per tirada aleatòria el grup dels enquestats sigui d'una determinada tendència d'opinió. És el mateix que pensar que per tirada aleatòria es poden escollir 137 homes i 2 dones en una població de 350 habitants amb tants homes com dones.

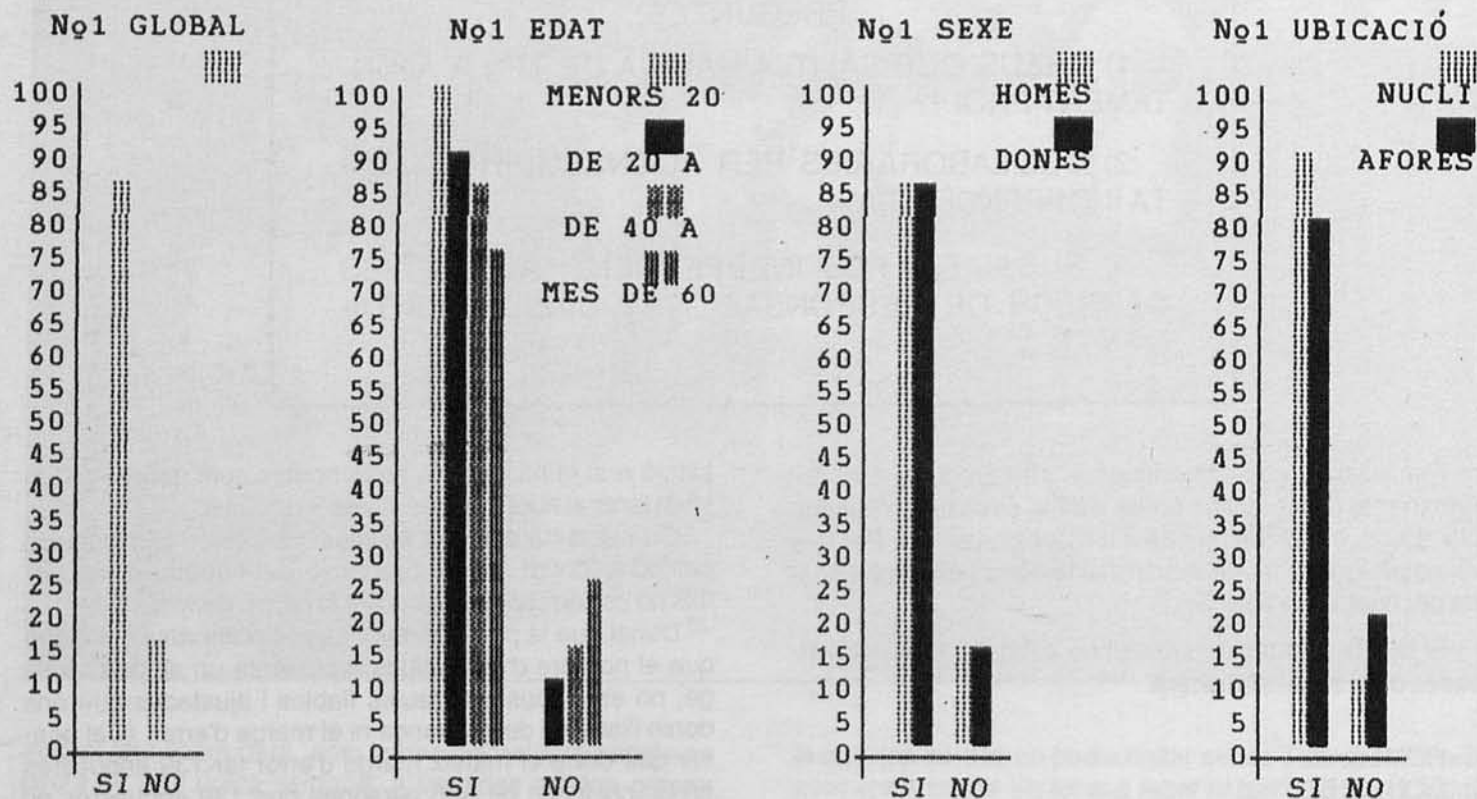
RESULTAT DE L'ENQUESTA

DONATS EN PERCENTATGE

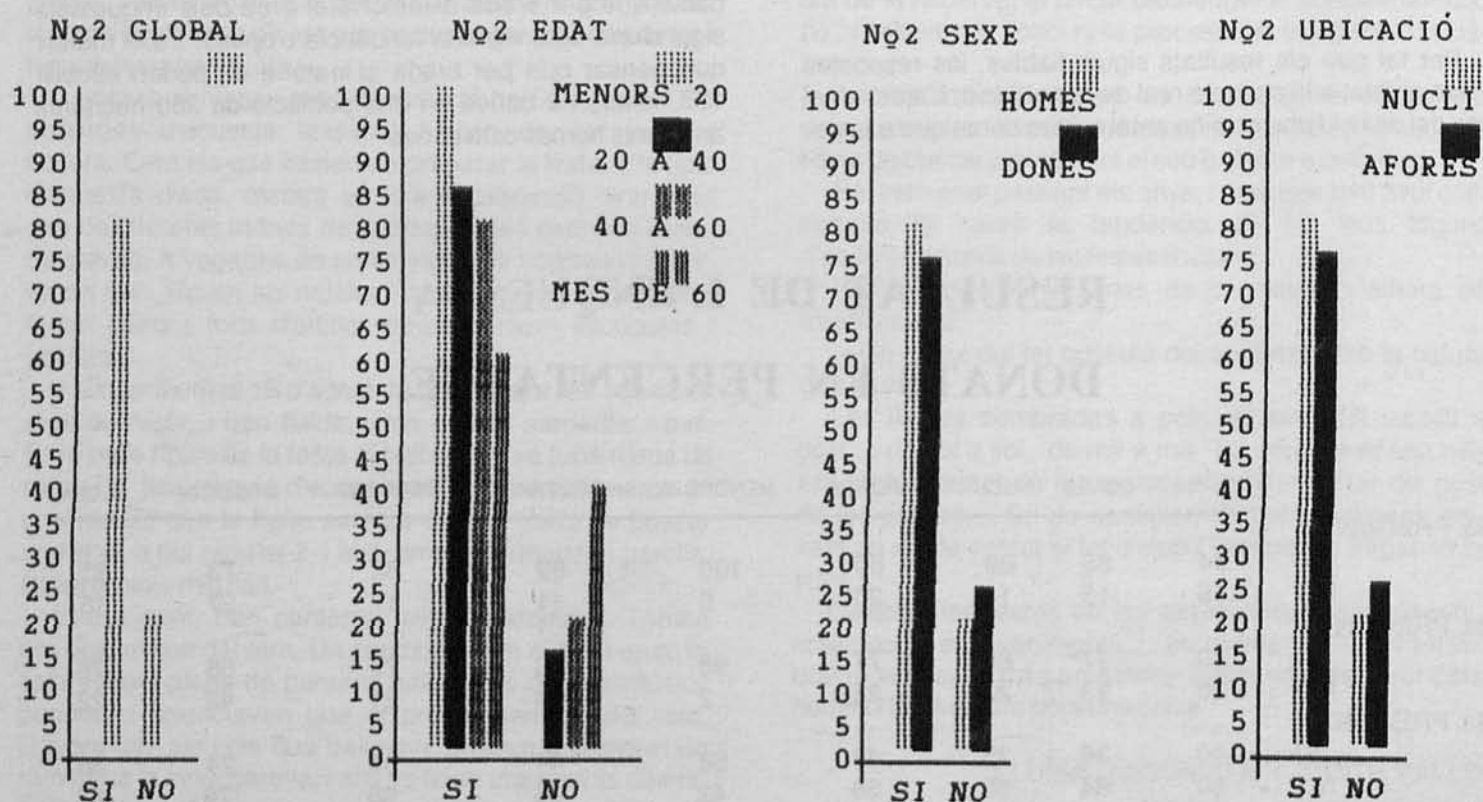
	HOMES	DONES	NUCLI	AFORES	MENORS 20	DE 20 A 40	DE 40 A 60	MÉS DE 60	GLOBAL
1a. PREGUNTA									
SI	84	85	89	80	100	89	83	73	85
NO	16	15	11	20	0	11	17	27	15
2a. PREGUNTA									
SI	80	77	80	77	98	86	79	58	78
NO	20	23	20	23	2	14	21	42	22
3a. PREGUNTA									
SI	40	36	35	42	58	44	34	24	38
NO	60	64	65	58	42	56	66	76	62

GRÀFIQUES

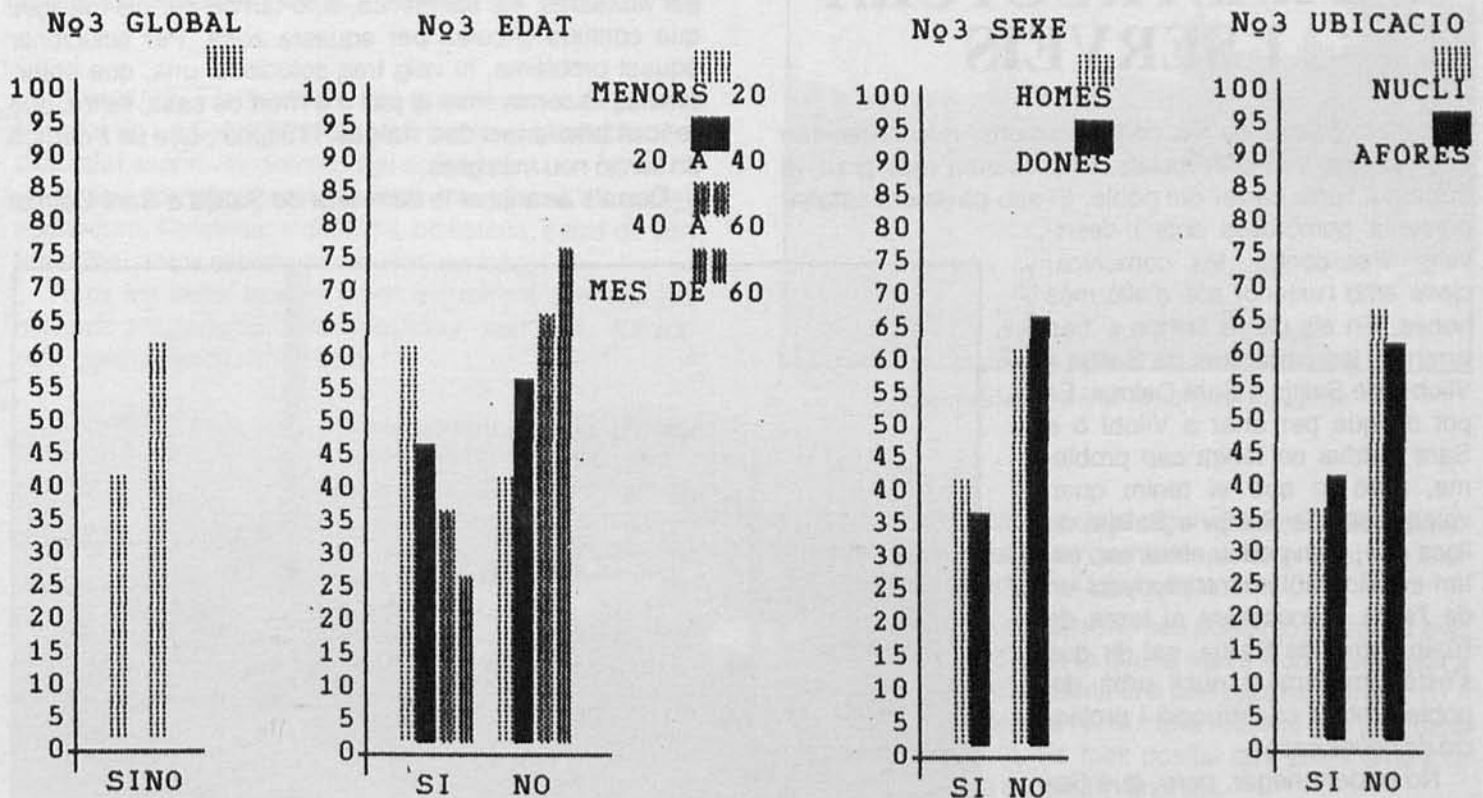
PRIMERA PREGUNTA

SEGONA PREGUNTA

TERCERA PREGUNTA

VALORACIÓ

L'enquesta ens mostra que una gran majoria està a favor de la segregació de Vilobí d'Onyar. Això es manifesta més acusadament en l'estadística per edat. Com més joves, més partidaris de la segregació i amb més ganes de fer coses per aconseguir-la.

La gent del nucli urbà està sensibilitzada i els homes hi estan més predisposats que les dones encara que amb lleugers percentatges de diferència.

On tota l'estadística canvia és en la tercera pregunta: Assumiries tasques de responsabilitat?

Només un 38% hi estaria disposat, encara que entre la gent jove s'arriba al 58%.

En general, s'està predisposat a la segregació però amb poques ganes de assumir-hi responsabilitats.

Però és que hi hauria més del 40% (unes 100 persones de Salitja) que assumiria tasques de responsabilitat en l'actual Ajuntament? A les properes Eleccions Municipals ho veurem!

COMENTARI

La major part de la gent gran que va dir que no, que Salitja no hauria de tenir Ajuntament propi, deia que pels anys que els quedaven, no valia la pena encaparrar-se en qüestions d'aquestes: Evidentment no pensaven en les generacions posteriors.

Alguns que deien que sí, que Salitja hauria de tenir Ajuntament propi, no s'ho prenién massa seriosament i ho afirmaven sense pensar en el que això podia afectar al poble en si i en els seus habitants.

Els que voltaven la quarantena i deien que no, sobretot els homes, donaven la raó que Salitja era un poble petit, sense indústries ni comerços prou importants com per poder-lo mantenir. Malgrat això, molts afirmaven que si sortien idees prou positives i raonables, ajudarien en tot el que es trobés al seu abast.

Tant homes com dones, sobretot dels 20 als 60 anys, tenien molt clar que Salitja hauria de tenir el seu propi ajuntament i, alguns d'ells, fins i tot es comprometien a assumir càrrecs de responsabilitat. Però molta gent, responia que sí, que volia ajuntament propi i que col.laborarien però, a l'hora d'assumir càrrecs se'n rentaven les mans perquè tindrien molts maldecaps. D'altres, no volien col.laborar, ja que confonien col.laboració amb suport econòmic i tenien por de "quedar-se arruinats".

Molts, abans de contestar les tres preguntes, es desfeien en excuses per por de comprometre's però quan els dèiem que només era una enquesta en què els noms no hi figuraven, responien, sí més no, el que els hi passava pel cap.

El jovent, molt solidari i patriota, tenia claríssim que Salitja no hauria de dependre de Vilobí i mostraven grans ganes de col.laborar. Molts d'ells opinaven, que en el cas de que Salitja s'independitzés, encara que els hi portés maldecaps, assumirien tasques dins l'Ajuntament de Salitja amb gran alegria de poder-ho fer. D'altres, al contrari, preferien no haver-se'n d'ocupar, encara que també col.laborarien.

Els menors d'edat malgrat la seva impossibilitat d'assumir càrrecs, contestaven sí a les tres preguntes, mostrant-se il.lusionats pel que podien fer per Salitja i la seva gent, quan tinguessin els 18 anys complerts.

ESTER FAGES I ANNA CORNELLÀ

SALITJA: INFRASTRUCTURA I SERVEIS

Parlem primer de les comunicacions, que presenten dos vessants ben diferenciats. El problema més gran, el trobem a l'únic carrer del poble. El seu paviment asfaltat presenta nombrosos sots i desnivells. Per contra, les comunicacions amb l'exterior són d'allò més bones. En els últims temps s'han arranjat les carreteres de Salitja a Vilobí i de Salitja a Sant Dalmai: És pot dir que, per anar a Vilobí o a Sant Dalmai no tenim cap problema, però sí que el tenim quan volem anar de Salitja a Salitja, de llocs que, com podeu observar, estan considerablament allunyats un de l'altre. Recuperant el tema de l'únic carrer de Salitja, cal dir que s'està ampliant el nucli urbà del poble amb la construcció i projecció de noves cases.

No podem negar, però, que Salitja és un poble ben comunicat amb l'exterior: tenim a prop la capital de província, la capital de comarca, l'autopista, la Nacional i, a més, hi ha l'aeroport, un aeroport que, si bé ens permet anar a Florència, ens impedeix al mateix temps la comunicació directa amb pobles com Cassà o Riudellots, un aeroport que també ens va prendre una part de l'antic territori salitgenc.

A qui no sembla que li afectin les bones comunicacions entre Sant Dalmai, Salitja i Vilobí és a l'escombriaire, que tot no trobar cap dificultat geogràfica en el ca-

mí, porta el camió tan carregat que va perdent les deixalles. Aquesta situació comporta serioses conseqüències ecològiques, estètiques i higièniques; i no tan sols per nosaltres, els salitgencs, sinó també per als infeliços que confiats circulen per aquesta zona. Per solucionar aquest problema, hi veig tres solucions: una, que enterrem les escombraries al pati o a l'hort de casa; l'altra, que l'escombriaire faci dos viatges, i l'última, que se li compri un camió nou més gros.

Quan s'arranjava la carretera de Salitja a Sant Dalmai

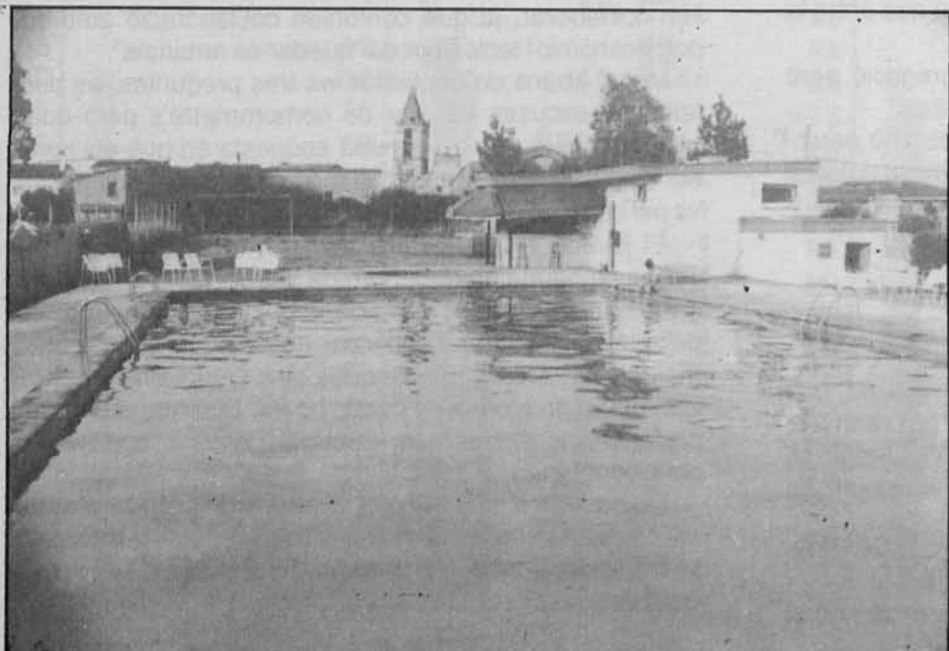

s'escoltava un rumor que deia que l'autobús de la companyia TEISA que fa el trajecte Sta. Coloma-Girona passaria per aquí, cosa que en no complir-se reclamo per al bé del poble i les seves comunicacions.

En els últims anys s'han fet algunes obres, a part de l'arranjament de carreteres, que han ajudat a la infraestructura i a la vida del poble: la construcció de la piscina (d'iniciativa privada del poble), el dipòsit d'aigua i, més recentment, l'enllumenat artificial. Tot i això, trobem a faltar certs elements força importants per a la vida normal d'un poble, com poden ser instal·lacions esportives, una cabina de telèfon, i ja, posats a demanar, no aniria gens malament tenir un local cultural.

Quant a d'altres elements necessaris per a la vida urbana, per molt petita que aquesta sigui, no tenim gaires problemes; a Salitja hi trobem un supermercat, una carnisseria, un bar...

Per finalitzar, tinc la lleugera impressió que la xarxa de clavegueram no funciona del tot bé i a causa d'això a algunes rieres del poble, hi arriba aigua bruta.

PERSPECTIVES CULTURALS DE FUTUR

"Any 2029. El President del govern de la República Federal de La Selva ha inaugurat les noves instal·lacions culturals i esportives del municipi de Salitja.

El nou complexe compta amb tota classe de locals: auditorium, filmoteca, videoteca, biblioteca, sales de conferències, pistes esportives, piscina, gimnàs,...

Totes les instal·lacions tenen els millors avenços tecnològics respecte a la luminotècnia, sonoritat, lluminositat, pavimentació, informàtica."

Aquesta notícia que podria aparèixer a la premsa d'aquí 40 anys té una sèrie d'elements que caldria analitzar per tal d'entendre les perspectives culturals del futur.

En primer lloc l'hipotètica nova estructuració política: la comarca convertida en República Federal, el Consell comarcal en Govern executiu, el poble en municipi. Amb aquesta última reivindicació, els del GAS estarien molt contents.

De fet es diu que el GAS és un grup ideològic, no estructurat, sense militància activa, no autoritzat, que es fa dir Grup d'Alliberament Salitjenc. No cal preocupar-se, cosa de poca importància. Potser després de l'enquesta faran un replantejament dels seus postulats i decidiran...

Bé, continuem. El nostre país ha canviat bastant els últims 20 anys com perquè ho faci també els pròxims 40 anys. Tot és possible!!!

Però el noticable és la inauguració del complexe cultural i esportiu. Això voldria dir que el poble hauria d'haver esperat 50 anys per aconseguir el bell anhel: tenir un local per a les seves activitats culturals i esportives.

Encara que potser d'aquí 40 anys, el vídeo ja serà un aparell fora d'ús i els llibres seran substituïts per petits ordinadors i les pel·lícules estaran en microfilms.

La tecnologia mai podrà fer perdre la cultura. De fet si preguntéssim a la gent què és el que llegirà amb més interès d'aquest dossier, segurament que seria la part de la història i la que parla del passat cultural.

Ara fa mig any en el núm. 9 de la revista TOSQUIJA en l'article titulat DES DE SALITJA a la pàgina 14 ja escrivia sobre les inquietuds culturals i qüestionava si el que es feia era suficient.

No serà que esperant, esperant el local ens estem adormint i perdent una mica les arrels culturals.

Tampoc no podem dir que hem estat parats sense fer res. Recordo que quan era secretari de l'Associació de pares "Les Fonts", es va presentar una sol·licitud de subvenció al Departament de Cultura de la Generalitat per a locals i instal·lacions i inclús un alt càrrec del Departament de Cultura a Barcelona, el Sr. Albert Manent, va venir a visitar-nos.

En aquella reunió es va constatar que la idea estava encara una mica verda perquè en aquell moment encara no estava totalment finançada la piscina. Però es va arribar a presentar un projecte. De fons el tema del finançament i suposo que encara es guarda el projecte en algun calaix abandonat.

Espai destinat per al futur local de Salitja

Tot sigui fer passos i potser algun dia sortirà una persona, millor que sigui jove, que tornarà fer créixer les il·lusions i a reviuire la idea del local social.

Mentrestant no cal adormir-se i potser jo no sóc el més adient per parlar d'això, ja que la meua vida passa molt a fora del poble, però em dóna una perspectiva diferent.

Cal tenir cura de tota l'estructura musical que ja hi ha al poble i potenciar-la. És molt positiu que joves amb majoria d'edat encara continuïn i animin.

Des d'aquestes ratlles faig una crida a una major col·laboració i entesa entre les institucions i les associacions de tota mena. No s'ha plantejat mai fer un cicle de conferències per als pares de temàtica àmplia i variada en què no fos solament l'escola o l'Ajuntament qui ho proposés sinó que les associacions de caire cultural també hi participessin. Podria ser un primer pas, com també fer-ho de manera descentralitzada de Vilobí encara que allà hi hagi més gent.

Recordo que anys enrera, la festa de l'11 de Setembre es va decidir fer-la rotatòria entre els tres pobles del municipi. El primer any la va organitzar Salitja, em sembla que amb força èxit i amb un parlament d'un polític de "categoria". I aquí es va acabar la cosa perquè la rotació va desaparèixer i va passar a ser un dia més de la festa de Vilobí i ara no se celebra.

Després es va donar a Salitja la revetlla de Sant Joan, però per si no ho sabeu els dies en què les orquestres i els conjunts són més cars són la revetlla de Sant Joan, vigília de la mare de Déu d'agost i la revetlla de fi d'any. Doncs, organitzar festes els dies més cars de l'any no és gens fàcil i per això la vam deixar perquè ens era deficitària.

No m'estic carregant res ni acusant ningú, però a vegades les coses es fan sense massa planificació i perspectiva de futur.

Aquest article no està concebut per donar solucions, però sí que hauria de despertar en el poble noves formes d'expressió cultural.

Hi tinc confiança ja que quan vaig demanar ajuda als joves del poble per col·laborar en aquest dossier, m'han sortit 10 col·laboradors. Per alguna cosa s'ha de començar. No ens desanimem!!

LA VERITAT TOTA LA VERITAT I RES MÉS QUE LA VERITAT (?)

Fins avui ningú s'havia atrevit a parlar de la veritable història del Concurs de Cançó de Salitja. Motius inconfessables havien provocat una mena de "Llei del Silenci" per un costat i per un altre, la divulgació de la història oficial, que com qualsevol cosa que porta l'etiqueta d' "oficial", no té gaire res a veure amb la més crua realitat.

El temps, amb el seu transcórrer tranquil, impertorbable i constant, embolcalla els nostres records, talment com l'aigua traslúcida d'un riu ens amaga la forma real de les pedres al mateix temps que arrodoneix i fa desaparèixer les punxes més punyents. Per això mateix, podrà sobtar a molts dels intrèpids lectors que s'han atrevit amb aquest article, el que tot seguit els explicaré, ja que potser el seu record no coincidirà amb el que llegiran.

Ara ja fa molt de temps, quan sense cap mena de dubte, tots erem més joves, va començar un estiu. Realment aquest fet no és extraordinari. Durant tots els anys que jo recordo, sempre en acabar el període escolar, començava a fer calor. I com que ara per ara no podem redreçar la terra per més que Arquímedes afirmés que si li donaven un punt de recolçament podria moure-la, em sembla que tots els anys propers tindrem estiu.

Tornant al fil narratiu de la nostra història, resulta que la paraula estiu ens porta, almenys a nosaltres, a la paraula FESTA (Festa Major evidentment. Per què us penseu sinó que està escrita amb lletres majúscules?). Faltava poc temps per tal que l'esperada i agradable repicada de campanes embolcallés totes les contrades del voltant anunciant l'inici de la Festa (Major, és clar). En realitat d'esperada, agradable i anunciadora ho era poc sinó fixeu-vos què deia la gent:

—Què foten aquests escolans tocant ara al migdia?

—Mira que tocar en el moment en què donava menjar als coloms!!! S'han espantat i clar, qui està cagat de por deixa anar "cagarrufes" per tot arreu, sobretot damunt de la camisa nova d'en Joan que acabava de rentar!

—Ja em semblava a mi que el vell de can Camallarga estiraria la pota abans del dia de la Mare de Déu!!!

—Mama, que puc anar a collir confits?

Com veieu, en aquell temps, començar la Festa (Major, és clar) amb tanta empenta era com una sotregada més gran que el terratrèmol de San Francisco (Sant Quico per als amics) ja que no es sabia d'on venia. Feia temps que la Festa (Major, és clar) era... com us ho diria jo... una mica escarransida. Un grup de joves, s'havia decidit a portar-la endavant. Però malgrat que en aquell temps gairebé ningú coneixia ni en Solchaga (Sr. Mestre, en català no s'escriu "Soltxaga"?) ni en Borrell (en castellà "Borrel") ja s'anava curt de "pela" i les orquestres, conjunts musicals, companyies de teatre i demés agrupacions de persones que es dedicaven al món de la faràndula ja costaven un ull de la cara (i gairebé l'altre i tot).

Un vespre d'aquell estiu, en el local dels baixos de la Rectoria, es varen reunir aquella colla de joves. Era la viva imatge de la derrota. Quedava un vespre per programar i no hi havia ni virolles ni res.

Poc a poc van sorgir idees, bastant inútils i tontes per cert. Aquí es demostra que el cervell, en les situacions extremes, es desboca i produeix els pensaments més agosarats i eixalbrats.

Imagineu-vos la situació. Realment crítica. (Quan se'n faci una pel·lícula es dirà: "Jóvenes al borde de un ataque de nervios". L'Oscar està assegurat!!)

De cop, algú aixecà el cap i obrí els ulls com taronges, què coi taronges, semblaven melons (més grossos de que les "dallonces" de la...). Un silenci angoixant, tens, claustrofòbic i Hitchcockià atenallà els tendres i adolescents ganyots dels allà presents.

Tots varen dirigir els seus ulls vers el que havia provocat aquell silenciós aldarull. En adonar-se que era el blanc de totes les mirades i que parlava o allà mateix el fulminarien per haver gosat posar un bri d'esperança on semblava que no n'hi havia, va passar-se la llengua pels

Guanyadors del III Concurs de Cançó.

llavis per humitejar-los i es va empassar la poca saliva que tenia a la boca. Va inspirar profundament i va dir: "Podríem fer un concurs de cançons amb la mainada del poble".

(Quan es faci la pel·lícula... si home sí... la dels "Joves al borde de...", en aquest moment, i sense que ningú sàpiga gairebé perquè, es sentirà com la Filarmònica de Berlín o de Cantallops, és igual, tota l' "Al·leluia" de Haendel).

- Vés quina bajanada!
- Que no hi toques?
- Algú té "Aigua del Carme"?
- Escolta, que això és Salitja i no Benidorm!
- Ja em semblava a mi que n'hi havia més fora que a dins!
- I que el presenti l'Iñigo, no?
- ...

Aquestes i altres expressions, que el meu desig de no ferir cap sensibilitat no em permet reproduir, es varen sentir en aquella sala, però com gairebé passa sempre, el temps dona la raó al qui la té. (En aquest moment recordo el que va dir un "il·luminat" allà als EE.UU.: "Ara és quan convé invertir a la Borsa". Pocs dies després es produïa el famós "crack del 29" amb la ruïna total dels que el

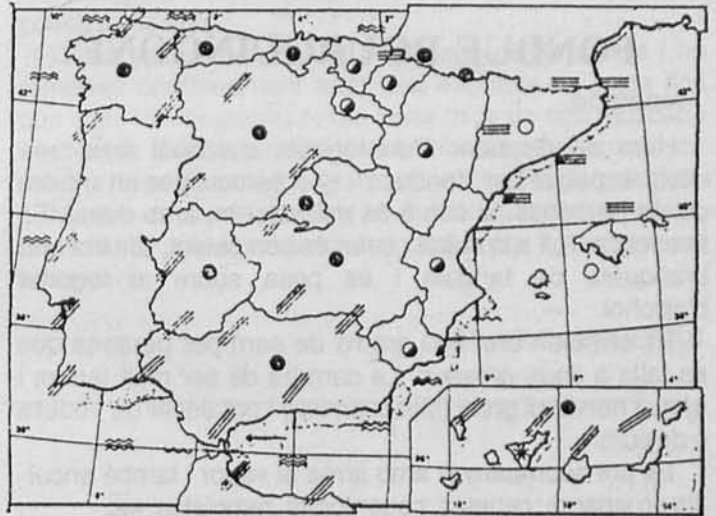
varen creure. Ja se sap, no sempre es pot tenir la veritat!)

Donat que no hi tenien res a perdre i com que qui no s'arrisca, no guanya, varen posar fil a l'agulla i endavant les atxes.

Amb quatre taulons i unes totxanes fent d'escenari (o de "tabladu" com diu la gent d'aquí), mobilitzant (en aquell temps, any 1978, això de mobilitzar-se estava a l'ordre del dia: que si la Reforma Política, que si l'Estatut, que si en Tarradellas, que si els paletes, que si els sindicats, o els partits polítics,... tothom i per qualsevol cosa, es mobilitzava. Allò si que eren bons temps! Ara perquè algú mogui el cul (vostès perdonin l'expressió) d'una cadira, necessites una grua!) mobilitzant, deia, als nois i noies del poble, als parents i coneguts i apa! tots a cantar.

No ho varen fer malament. Ploure, allò que se'n diu ploure de veritat, no ho va fer.

EL TIEMPO Persisten las lluvias salvo en el noreste

A partir d'aquí, apareixen els primers concursants de fora, els micròfons, la plaça que es queda petita, l'escenari ja és com cal, el cartell que es dissenya de bell nou, la ràdio que l'emet, la TV3 que ho filma (per cert, en Julià Peirò abans de treballar, es va afatar com un... en un dels restaurants de les rodalies), els premis que ja són en metàl·lic, etc. Però tot això ja pertany a un altre capítol de la nostra història més recent.

- Quins secrets seran airejats en la nova entrega de la història del Concurs de Cançó de Salitja?
- Podrem saber la marca de la llexiu que va prendre el nebot d'un concursant i que per aquest motiu no va poder participar?
- Estava caducada la corretja del ventilador del cotxe que va deixar tirat a la carretera a un altre concursant?
- Es va morir la gavina que volava alt?
- Isabel Preysler va assistir al casament de la Mar i el Cel?
- Va arribar gaire lluny el cargolet?

No deixin d'adquirir la revista "TOSQUIJA" per si en algun moment apareix el segon fascicle de la història del Concurs de Cançó de Salitja

PLATS OLLES

Quasi tots coneixem els plats més típics i tradicionals de la cuina internacional, però no sempre disposem d'una recepta que ens desvetlli els ingredients, les proporcions i els secrets d'alguns d'aquests plats.

Qui no ha sentit a parlar de la "fondue", aquesta tradicional preparació de la cuina francesa? Ben segur que molts l'haurem degustada, però, la sabem preparar a casa?

Doncs, si voleu entretenir-vos una mica preparant les salses i voleu passar-vos-ho bé saborejant-les amb un grup d'amics o en família (no més de 6 o 8 persones) us proposem dues receptes d'aquest nutritiu i reconfortant plat, que s'escau perfectament a aquesta època de l'any.

FONDUE BOURGUINGONE

Preparació:

Hem de disposar d'un fogonet d'alcohol amb una olleta especial per "fondues", que serveix per un màxim de sis persones (si són 8 és millor fer-ho amb dues). Es fa escalfar l'oli a la cuina i quan és ben calent, s'hi tira una branqueta de farigola i es posa sobre el fogonet d'alcohol.

Es calculen uns 200 grams de carn per persona que es talla a daus grossos. La carn ha de ser molt tendra i sense nervis ni greix (filet o similar) i pot ésser de vedella o de porc.

Es pot acompanyar amb arròs al vapor i també encurtits en vinagre: cebetes, cogombrets, remolatxa, etc.

Les salses:

S'acostuma a servir-ne 4 o 5 de diferents i us suggerim les següents:

SALSA KISHAILI

En un bol es barregen 150 grams de recuit o formatge fresc amb sal d'api, pebre, vinagre i oli fins que queda una pasta d'una consistència cremosa. Llavors s'hi ratllen rabanets i es barreja tot.

SALSA ANDALUSA

S'escaliben dos pebrots vermells, es pelen i es treuen les granes, es passen per la batidora i es barregen amb maionesa i dues cullerades de salsa de tomàquet.

SALSA REMOULADE

En una tassa de maionesa hi barregem 1 culleradeta de paprika, 2 cullerades de tomàquet catsup, 2 o 3 filets d'anjova aixafats, 1/2 cullerada de mostassa, una miqueta de julivert i un pessic de pebre de Caïena.

SALSA ROQUEFORT

Barregem amb la batidora 150 cc de crema de llet, 50 grams de formatge roquefort i una culleradeta de conyac.

SALSA DOLÇA

Feu coure 1/2 kg. de pomes tallades petites amb una miqueta d'aigua, unes gotes de llimona, pebre, nou moscada i clau d'espècie (molt poc). Quan siguin cuites passeu-les pel passapurés i afegiu-hi una mica de mantega. S'ha de servir calenta.

SALSA TARTARA

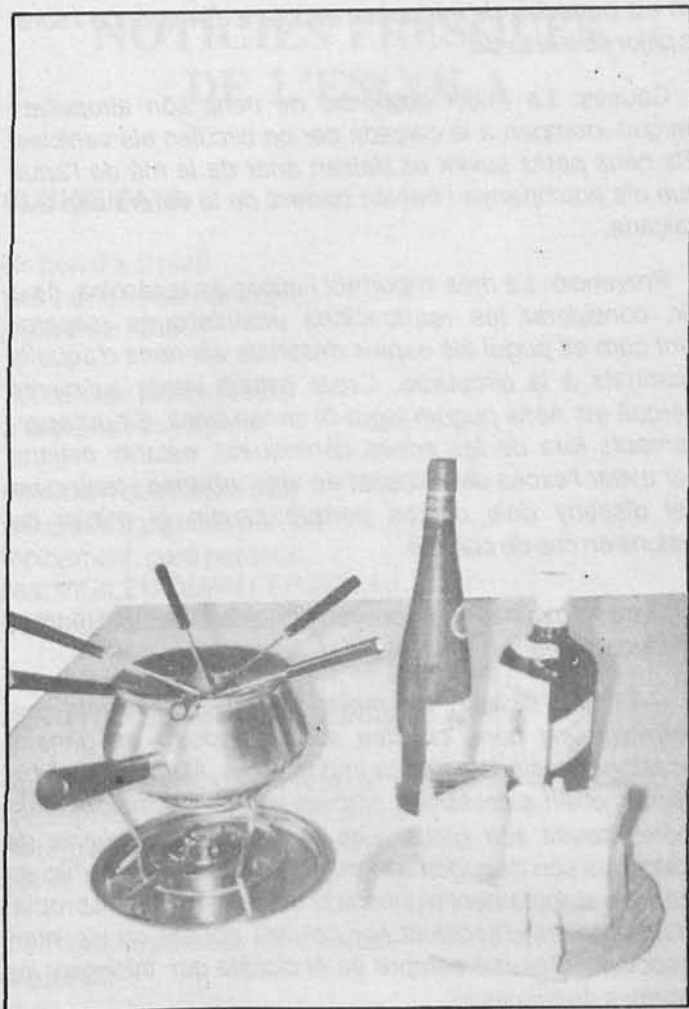
En un bol de maionesa barregeu-hi ben picadet: Cogombres en vinagre, ceba, tàperes, pebre verd i julivert.

CAJA DE MADRID

Travessia Casa de la Vila, 2

VILOBÍ D'ONYAR

FONDUE SABOYARDE O DE FORMATGE

Es necessita el mateix fogonet que per fer la "Fondue Bourguigone".

Ingredients per a 4 persones:

- 800 grams de formatge emmental, gruyère i goudha a parts iguals.
- 102 grams d'all.
- 1 culleradeta de fècula.
- 4 gots de vi blanc sec de qualitat.
- Una copeta de kirsch.
- Pebre i nou moscada.
- Pa, una mica sec, tallat a daus.

Talleu els formatges a llesquetes petites i fines.

Amb els grans d'all fregueu bé l'olleta, hi tireu el vi i el poseu a escalfar.

Quan estigui ben calent hi aboqueu el formatge i ho remeneu contínuament amb una espàtula de fusta fins que sigui fos. Hi poseu pebre i una mica de nou moscada i la fècula disolta amb el kirseh. Ho remeneu una mica més i ja ho podeu servir a taula amb el fogonet d'alcohol.

Mentre es van sucant els trossets de pa dintre l'olleta, s'ha d'anar remenant amb l'espàtula, per evitar que es torri el fons.

PILAR FALGUERAS

**construccions
BUSQUETS**

C/. Madrenys, 27 - Tel. 47.31.08 - 17185 VILOBÍ D'ONYAR (Girona)

ELS ACCIDENTS EN LA INFÀNCIA

— I —

Les causes de mortalitat infantil a Catalunya han variat molt en els darrers decennis com a conseqüència de l'elevació del nivell de vida. Han baixat la mortalitat per malaltia, especialment per malaltia infecciosa, i ha passat a primer pla la mortalitat per accident. En primer lloc els deguts al trànsit, el segon als ofegaments i el tercer a les caigudes.

La mortalitat, per les seves conseqüències irreparables, és l'aspecte que crida més l'atenció en el problema dels accidents en els nens, però cal tenir en compte la morbiditat perquè ocasionen, en alguns casos, incapacitats transitòries o permanents, desfiguracions, limitacions i altres patiments als nens accidentats i a les persones que els envolten.

L'accident rarament és accidental. La majoria es podrien evitar si es prenen mesures apropiades. Aquestes mesures són de tres menes: L'epidemiologia (dóna a conèixer la realitat de la situació i l'extensió del problema), la legislació (dóna suport a les mesures que es puguin pendre) i l'educació (modificació de la conducta cap a hàbits sans). És obvi que, en un principi, són els pares qui han d'assumir la responsabilitat del nen, la qual inclou la prevenció: la vida del seu fill està absolutament a les seves mans.

Accidents de trànsit

—Nens atropellats per vehicles. Representen el 60% dels accidents de trànsit en els quals estan involucrats els nens. L'edat de més risc es entre 3 i 9 anys. La major part dels nens atropellats ho són els caps de setmana i

en els períodes de vacances escolars. En quant a l'hora, la pitjor és a la tarda.

Causes: La major proporció de nens són atropellats perquè irrompen a la calçada per on circulen els vehicles. Els nens petits sovint es deixen anar de la mà de l'adult que els acompanya i baixen corrent de la vorera cap a la calçada.

Prevenció: La més important i eficaç és la tècnica, és a dir, considerar les realitzacions urbanístiques (separar tant com es pugui els espais destinats als nens d'aquells destinats a la circulació. Crear espais verds suficients perquè els nens puguin jugar-hi sense perill. Situar aparcaments fora de les zones centrals), establir mitjans per evitar l'excès de velocitat en vies urbanes i tenir cura del disseny dels cotxes perquè causin el mínim de lesions en cas de col·lisió.

Altres mitjans de prevenció són els programes d'educació viària.

—El nen ciclista: La major part dels accidents que sofreixen els nens ciclistes són caigudes i en general ocasionen lesions de poca importància. Al voltant del 1% corresponen a col·lisions amb un vehicle de motor i aleshores sovint són greus. Les causes més freqüents de caigudes són degudes a la manca de control de la bici en corbes, atabalament o utilització d'una màquina inapropiada. La causa d'accident per col·lisió sol ser en les interseccions. Gairebé sempre és el ciclista qui infringeix les normes de circulació.

Prevenció: Mantenir el vehicle en bon estat de mecànica, utilitzar braçals o jaquetes reflectants així com el casc. No dur mai un altre nen al quadre. Promoure cursos d'educació viària.

—El nen que viatja en automòbil: El nen dins un automòbil és molt vulnerable en cas d'accident. Les seves dimensions reduïdes fan que, en una topada, sigui projectat fàcilment contra les parets del coxe o llençat lluny si s'obre la porta. La situació del centre de gravetat i la fragilitat del seu crani i de la seva caixa toràctica contribueixen a fer que les lesions siguin greus.

Causes: Gairebé sempre, les transgressions del codi de circulació, principalment els avançaments indeguts, la invasió de la part contrària de la carretera i la velocitat excessiva.

Prevenció: A part de complir escrupolosament el codi de circulació tots els nens que viatgin en automòbil han d'anar subjectats amb dispositius de seguretat apropiats a l'edat i al pes del nen a fi que no surtin projectats en cas de xoc. Cap nen no ha de viatjar a la falda d'una persona gran que segueixi al costat del conductor.

NOTÍCIES FRESQUES DE L'ESCOLA

CURIOSITATS

Un bon dia al matí
tots els nens del parvulari,
jugaven al ratolí.

Tot de cop i sense pensar-hi,
una branca es va partir.

(Informen que l'arbre s'ha
recuperat d'aquesta pèrdua
ràpidament, però per si un
cas: VIGILEU QUAN PER SOTA
D'UN ARBRE PASSEU!!!)

ACTIVITATS FORA DE L'ESCOLA

I quan arriba divendres a la tarda,
preparem: motxilla, berenar i aigua.
Anirem a conèixer el nostre entorn
que és el més bonic del món.

(Fem moltes parades per a cordar
sabates!!)

Agroquímics SALVI

VILOBÍ D'ONYAR

FESTES

Encara que la fred no vulgui arribar
la tardor hem de celebrar
i a l'escola no hi podia faltar
una exposició, una castanyada
i una festa ben sonada!!!

(Per elaborar els panellets vam fer
unes miques de pastetes, però van
quedar boníssims!!)

COSES QUE PASSEN... i s'aguanten com es pot!!

Ben entrada la tardor
ens visiten els electricistes i paletes
per posar una calefacció
que fa temps, esperem amb candeletes!!!

Tot ha sigut posar la calefacció
i arribar el moment de la discussió
que si tardances, perills i mancances...
El millor de tot hauria estat
posar-la en temps de vacances!!!

(Ara que la tenim a mig posar, esperem que aviat es
pugui acabar!!!)

Els nens del parvulari volen informar
que un camió de sorra els van portar.
Si el pati de l'escola, buit no volem deixar
traiem-nos les pedres de les sabates abans de marxar.

(I encara farem curt!!)

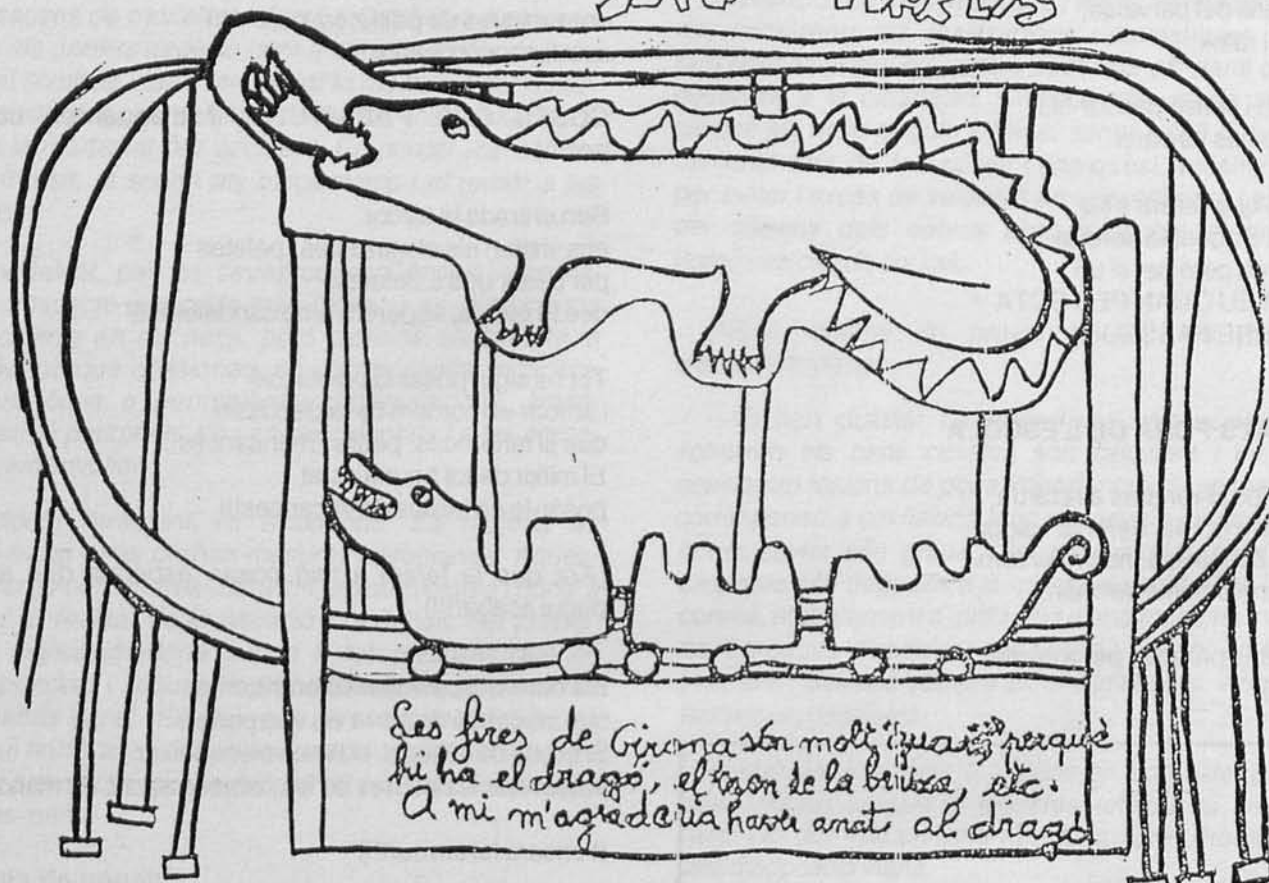
Un bon dia tothom es va llevar content
i... a fires falta gent!!!
Va ser un jorn molt ben aprofitat,
i tots ens vam divertir de veritat!!!

(Les mestres vam arribar amb els bra-
ços trencats de tan carregades amb
objectes regalats!!!)

Amb motiu de la castanyada
s'ha fet a l'escola una exposició
anomenada EXPOCASTARDOR!!
Des de fruits, bolets, mermelades,
mòbils, murals, endevinalles i rodolins,
en tot han participat els nostres benjamins!

(Dels queviures exposats, tot era tan bo, que
en un moment determinat segur que tots una
queixalada hi haguéssim donat!!)

LES FİRES DE SAV NAPERIS

El dia 2 de novembre els meus de 1r, 2n, 3r i 4r vam anar a les fires. Vam marxar a les 9 i vam tornar a les 5. Hi havia molta gent. Era l'últim dia de la Fira Comercial.

Varem veure tot el Certamen i algunes atraccions. Cada nen va dibuixar la seva cara en un concurs de dibuix. Vam participar en molts de jocs. Ens varem donar moltes i moltes coses: viseres, contes, llet ATO, caramels, bolígraf, globus, clauers, colors, taronjada, galetes, pilotes, calculadores... Anaven ben carregats!

Vam dinar al costat del Palau cobert, ja que allà hi havia tots els serveis.

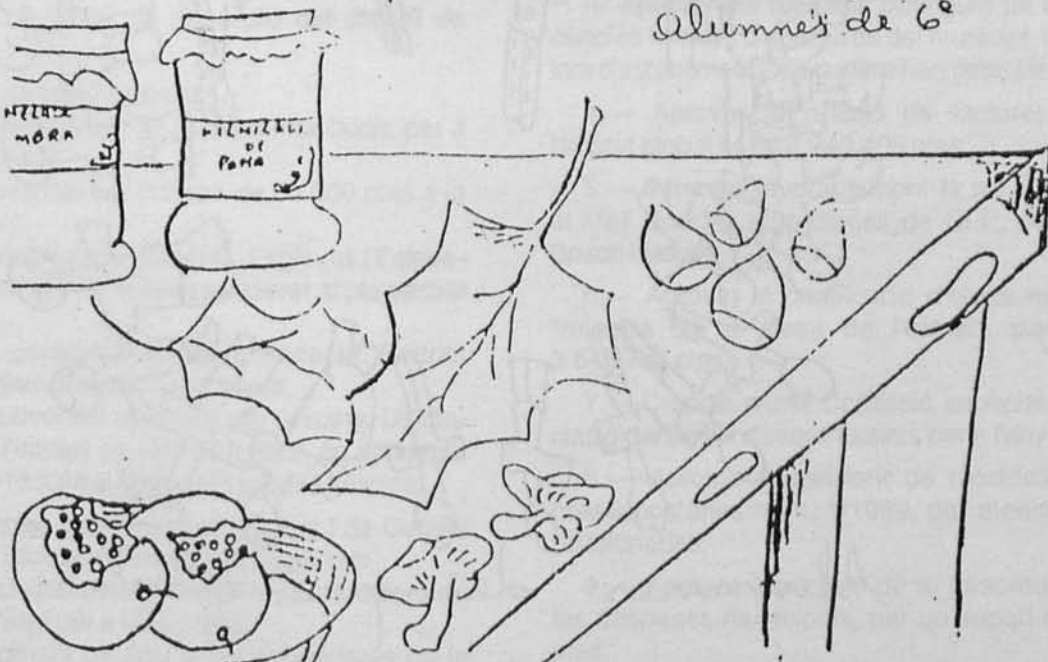
Què bé, si l'any vinent poguéssim tornar-hi!

Nens i nenes de 3r.

Època tardor

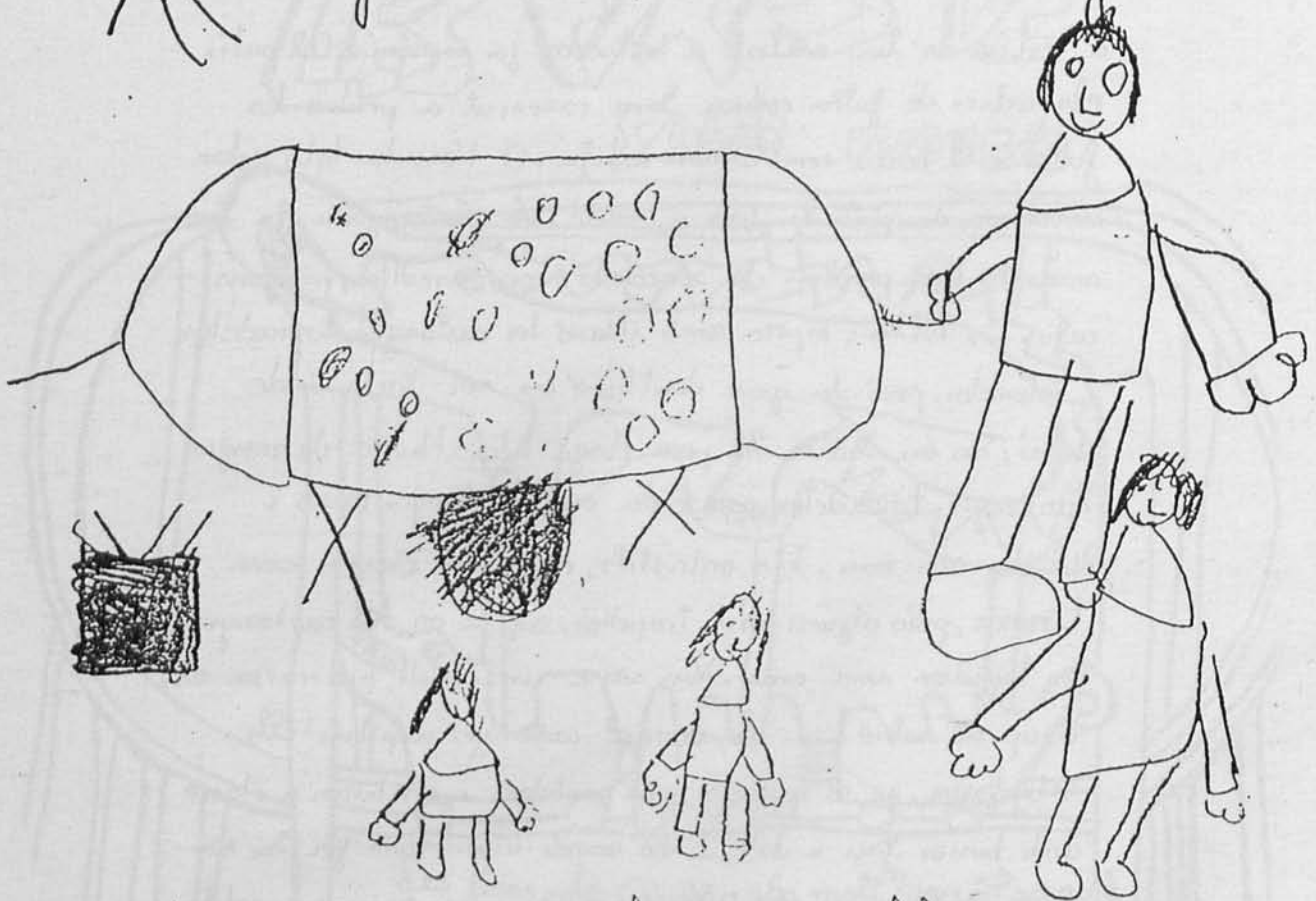
L'estiu s'ha acabat i la tardor ja es aquí. Al pati, els arbres de fulla caduca han començat a perdre les fulles i el terra sembla una catifa. O, l'escala tots estem meravellosos, de pòrvols fins a nuite. La Castanyuda ja ha arribat. Fem panallets de xocolata, coco, ametlla, pinyons, café... Tot hom espera amb il·lusió les castanyes torradetes, i calentetes, però la gran desil·lusió va ser feta i de debò, no va haver-hi poca llengua i la il·lusió de menjar castanyes torradetes com cada any, castanyes crues i dolentes com ous. Tots entristits, cap a les classes van a tornar, però alguns més tropelles, cap a on les castanyes es torraven van anar. Van treure un cistell, aixecaren el drap de sobre i... oh, sorpresa! castanyes a pilons! Ells m'agofaren, se'n van anar pel portalons i arribaren a classe amb bosses fins a dalt. I no m'heu vist mai més. Va haver-hi una exposició, petita però bonica. S'hi veien moltes coses: Des de fruits secs, figues seques, pistatzen, cacaus... a melmelades de síndria, maduïca, poma, préssec... uns pommes i canelletes, tot enganxat a la paret amb diferents formes i colors. Se la va bulegar amb el complicadíssim nom d'època tardor. Tots van ho passarem bé.

Alumnes de 6^e

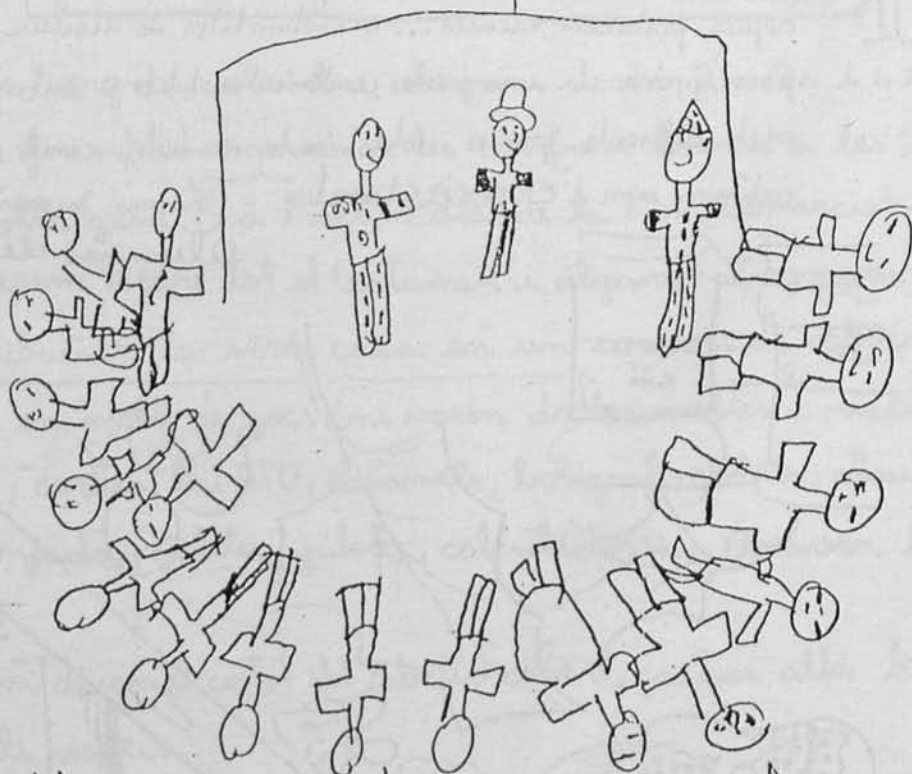

festa de la castanyada

mirem els pallasos

Alumnes de pre-escolar

ACORDS D'AJUNTAMENT

SESSIÓ DEL DIA 29 DE SETEMBRE DE 1989

1.— Aprovació de l'acta de la sessió del dia 27 de juliol i 25 d'agost de 1989.

2.— Assumptes de tràmit ordinari:

— Autorització al Partit dels Socialistes de Catalunya, per a la col.locació de propaganda electoral.

— Sol.licitar al Consell Comarcal de la Selva, l'assumició de competències en matèria de recollida de gossos.

— Autoritzar a construccions Busquets per a la col.locació d'una grua a la via pública.

— Autoritzar a la cooperativa de teatre "La Genial", per utilitzar el local de Can Sagrera per assaigs del grup.

— Nomenar al regidor Sr. Pere Matamala i Crous com a Assessor Local per a la realització del Cens Agrari.

2.— Aprovar la proposta del calendari de festes locals per a l'any 1990, de la forma següent:

Poble de Vilobí d'Onyar.— 20 de juliol i 10 de setembre.

Poble de Sant Dalmai.— 12 d'abril i 24 de desembre.

Poble de Salitja.— 12 d'abril i 14 d'agost.

4.— S'aproven les factures pendents, per un import global de 2.744.680 ptes.

5.— S'informa de les resolucions de l'Alcaldia següents:

— Atorgament d'una llicència urbanística a Angel Gobantes, per a la construcció d'una tanca a la seva finca, ubicada a la Cra. de l'Aeroport.

— Autorització de pas per a la cursa ciclista organitzada per l'Ajuntament de Aiguaviva.

6.— Adjudicació de les obres de reforma del Dispensari Municipal a construccions Busquets, pel preu de 2.463.524 ptes.

7.— Aprovar la composició de les meses electorals per a les Eleccions Generals del 29-10-1989.

8.— Propostes de Comissions Informatives i de regidors, aprovant-se les següents:

— Donar suport i gestionar la iniciativa de la Comissió Informativa d'Activitats Esportives de creació d'una Escola Esportiva.

— Delegar al Regidor Sr. Pere Matamala per a l'adquisició d'una màquina d'escombrar vies públiques.

9.— Torn de precs i preguntes amb diverses intervencions.

SESSIÓ DEL DIA 30 D'OCTUBRE DE 1989

1.— Aprovació de l'Acta de la sessió del dia 29 de setembre de 1989.

2.— Assumptes de tràmit ordinari:

— Acceptar el pressupost de la impremta Duch, per a la realització d'impresos.

— Concedir subvenció per l'import de 50.000 ptes a la Creu Roja espanyola.

— Tramitar la sol.licitud de Josep M. Esgleyes i Falguera, d'inclusió de terrenys de la seva propietat al pla parcial de cal Farré Pagès.

— Prorrogar el contracte laboral a Anna M. Bertran com a auxiliar administrativa de l'Ajuntament.

— Acceptar la subvenció atorgada per l'excm. Diputació de Girona per l'import de 700.000 ptes. en concepte de l'arranjament de l'accès al Camp d'Esports Municipal.

3.— Informar de les gestions de Regidors i de Comissions Informatives, i adopció dels acords següents:

— Prorrogar l'activitat de la Comissió coordinadora de la Festa Major de Vilobí per a l'any 1990.

— Aprovar l'augment de sou a les educadores de la Llar d'Infants municipal El Patufet, per a l'exercici 1990.

— Aprovar els resultats obtinguts de la revisió de llicències fiscals i d'obertures del municipi, i requerir als titulars d'establiments als quals s'han detectat irregularitats.

4.— Aprovar la relació de factures pendents que l'import global és de 6.243.406 ptes.

5.— Informar favorablement la sol.licitud d'instal.lació al Mas Boades d'un dipòsit de GLP, sol.licitat per Joan Bosch i Roure.

6.— Aprovar la certificació d'obres núm. 1, de l'obra "reforma de la Casa de l'esplai", per un import de 3.645.747 ptes.

7.— Creació d'una Comissió especial d'estudi i negociació del servei d'escombraires per a l'any 1990.

8.— Aprovar l'expedient de modificació de partides pressupostàries núm. 1/1989, per atendre les despeses ocasionades.

9.— Aprovar l'operació de la tresoreria per fer front a les despeses municipals, per un import de 7.000.000 de ptes.

10.— Torn de precs i preguntes, sense intervencions.

ORDENANCES FISCALS PREUS PÚBLICS - ANY 1990

1.— IMPOST SOBRE BÉNS IMMOBLES

Per a la determinació de la base imposable es prendrà com a valor dels béns immobles el seu valor cadastral.

Els tipus de gravamen aplicables en aquest municipi seran:

- Pels béns de naturalesa urbana el 0'5%.
- Pels béns de naturalesa rústica el 0'65%.

2.— IMPOST SOBRE VEHICLES DE TRACCIÓ MECANICA.

A) TURISMES:

De menys de 8 cavalls fiscals	2.000.-
De 8 a 12 cavalls fiscals	5.400.-
De més de 12 cavalls i fins a 16 cavalls fiscals	11.400.-
De més de 16 cavalls fiscals	14.200.-

B) AUTOBUSOS:

De menys de 21 places	13.200.-
De 21 a 50 places	18.800.-
De més de 50 places	23.500.-

C) CAMIONS:

De menys de 1.000 kg de càrrega útil	6.700.-
De 1.000 a 2.999 kg de càrrega útil	13.200.-
Desde 2.999 fins a 9.999 kg de càrrega útil	18.800.-
De més de 9.999 kg de càrrega útil	23.500.-

D) TRACTORS:

De menys de 16 cavalls fiscals	2.800.-
De 16 a 25 cavalls fiscals	4.400.-
De més de 25 cavalls fiscals	13.200.-

E) REMOLCS I SEMI-REMOLCS ARRASTRATS PER VEHICLES DE TRACCIÓ MECANICA:

De menys de 1.000 kg de càrrega útil	2.800.-
De 1.000 a 2.999 kg de càrrega útil	4.400.-
De més de 2.999 kg de càrrega útil	13.200.-

F) ALTRES VEHICLES:

Ciclomotors	700.-
Motocicletes de fins a 125 c.c.	1.200.-
Motocicletes des de 250 c.c. fins a 500 c.c.	2.400.-
Motocicletes de més de 500 c.c. fins a 1.000 c.c.	4.800.-
Motocicletes de més de 1.000 c.c.	9.600.-

3.— IMPOST SOBRE CONSTRUCCIONS, INSTAL·LACIONS I OBRES.

Serà el 2% del cost real i efectiu de la construcció, instal·lació o obra. La liquidació es farà en el moment de sol·licitar la llicència, segons el pressupost presentat, i un cop finalitzada l'obra, aquesta serà revisada pels tècnics municipals per tal d'ajustar la liquidació amb el cost real de l'obra.

4.— IMPOST SOBRE L'INCREMENT DEL VALOR DELS TERRENYS DE NATURALSA URBANA.

1.— La base imposable de l'impost està constituïda per l'increment real del valor dels terrenys de naturalesa urbana que es manifesti en el moment de la meritació i que s'hagi produït en un període màxim de vint anys.

2.— Per determinar l'import de l'increment s'aplicarà sobre el valor del terreny en el moment de la meritació, el percentatge que li correspongui en funció del número d'anys en els que s'hagués generat l'esmentat increment.

Sobre l'increment del valor resultant del càlcul no es practicarà cap disminució ni per contribucions especials, ni per a millores permanents, ni per a correccions monetàries, ni per cap altre concepte.

3.— El percentatge esmentat serà aquell que resulti de multiplicar el número d'anys pel percentatge anual següent.

a) Pels increments de valor generats en un període de temps comprès entre un i cinc anys, el 2'2%.

b) Pels increments de valor generats en un període de temps fins a deu anys, el 2'0%.

c) Pels increments de valor generats en un període de temps fins a quinze anys el 2'1%.

d) Pels increments de valor generats en un període de temps fins a vint anys el 2'2%.

Aquest import que resulti no podrà ser superior a l'increment real del valor experimentat pel terreny que es tracti.

La quota de l'impost serà la resultant d'aplicar a la base imposable els següents tipus segons el període de generació de l'increment de valor:

Període d'1 anys fins a 5 anys	22%
Període fins a 10 anys	20%
Període fins a 15 anys	18%
Període fins a 20 anys	16%

5.— TAXA PER A LA RECOLLIDA D'ESCOMBRARIES.

TAXES RECOLLIDA DOMICILIARIA:

Per cada habitatge unifamiliar	4.000.-
--	---------

TAXES RECOLLIDA INDUSTRIAL I/O COMERCIAL:

Hotels, fondes, pensions, residències	8.000.-
Per cada habitació disponible al públic	200.-
Bars, cafeteries o anàlegs	8.000.-
Locals industrials fins a 100m ² de superfície industrial	8.000.-
Locals industrials de més de 100m ² de superfície industrial	15.000.-
Locals comercials de fins a 50m ² de superfície industrial	8.000.-
Locals comercials de més de 50 m ² de superfície comercial	15.000.-

Els comerços, magatzems, tallers, petites indústries i similars situats en un immoble juntament amb l'habitatge tindran una reducció de 2.000 ptes/any respecte a la suma de les dues quotes que els correspondria pagar.

Totes les activitats exercides només per temporades satisfaran el 50% de la quota corresponent.

Totes les tarifes pel concepte de recollida industrial o comercial fora del nucli urbà dels pobles de Vilobí, Salitja i Sant Dalmai s'incrementaran en un 100%.

6.— TAXA DE CLAVEGUERAM.

LLICÈNCIA O AUTORITZACIÓ PRESA A XARXA CLAVEGUERES:

Per cada presa que compregui un sol habitatge	15.000.-
Per cada presa que compregui més d'un habitatge (per cada hab.)	10.000.-

QUOTA TRIBUTARIA PER PRESTACIÓ SERVEIS/DEPURACIÓ:

Habitatges	500.-
Locals comercials	2.000.-
Locals industrials	2.500.-

7.— TAXA DE CEMENTIRI MUNICIPAL.

Per a la concessió d'un nínxol	30.000.-
Lloguer d'un nínxol per 5 anys	15.000.-
Traspàs entre particulars	5.000.-
Expedició títol	2.000.-
Conservació de serveis generals, per any	500.-

8.— TAXA PER A LLICÈNCIA D'OBERTURA D'ESTABLIMENTS.

Es prendrà com a base imposable, el deute tributari de la llicència Fiscal d'Activitats Comercials i Industrials i de Professionals i d'Artistes, entenent-se per deute tributari, la quota tributària més els recàrrecs provincial i local que sobre la mateixa girin.

La quota tributària es determinarà després d'aplicar el tipus de gravamen del 200% sobre la base definitiva en el punt anterior, amb un mínim de 10.000 ptes.

9.— TAXA PER A LLICÈNCIES URBANÍSTIQUES.

Constitueix la base imposable de la taxa:

a) El cost real i efectiu de l'obra civil, quan siguin moviment de terra, obres de nova planta i modificació d'estructures o aspecte exterior de les edificacions existents.

b) El valor que tinguin determinats els terrenys i les construccions a l'efecte de l'impost sobre Béns Immobles, quan es tracti de parcel·lacions urbanes i de demolició de construccions.

El tipus de gravamen és del 0'2% aplicat a la base imposable.

10.— TAXA PER A LA LLICÈNCIA D'AUTO-TAXIS I ALTRES VEHICLES DE LLOGUER.

Concessió i expedició de llicències auto-turisme classe B	50.000.-
Autorització per a la transmissió de llicències	40.000.-
Autorització transmissió en favor hereus forçosos	25.000.-
Transmissions ulteriors de llicències	40.000.-
Substitució de vehicles	5.000.-
Us i explotació de llicències, per any	5.000.-

REGLAMENTACIÓ GENERAL DELS PREUS PÚBLICS MUNICIPALS

A) PREU PÚBLIC PEL SUBMINISTRAMENT D'AIGUA POTABLE DOMICILIARIA.

SUBMINISTRE:

Fins a 10m3 / abonat / mes	17 ptes / m3
De 10 a 15 m3 / abonat / mes	25 ptes / m3
Excés de 15 m3 / abonat / mes	38 ptes / m3

CONNEXIÓ:

Drets de connexió	30.000.-
Instal·lació escomesa	15.000.-

B) PREU PÚBLIC PER A LA RESERVA D'ESPAI A LA VIA PÚBLICA.

Mínima, fins a 3 m.l.	5.000.-
Per cada m.l. d'excés	1.000.-

C) PREU PÚBLIC PER LA PRESTACIÓ DEL SERVEI DE LLAR D'INFANTS.

1.— Assistència i estança	6.000 ptes / mes
2.— Hores fora de l'horari escolar	
— eventualment	300 ptes / hora
— durant tot el mes de	
13 a 15 hores	1.500 ptes / mes
— durant tot el mes de	
17 a 18 hores	1.500 ptes / mes
3.— Drets de matriculació o inscripció	3.000 ptes / mes

D) INSTAL·LACIONS ESPORTIVES MUNICIPALS.

Per a la utilització de la pista polisportiva descoberta, per entitats privades amb ànim de lucre i persones particulars, i amb il·luminació 500 ptes / hora

NOTA INFORMATIVA
SERVEI DE RECOLLIDA D'ESCOMBRARIES
A PARTIR DEL PRIMER DE GENER DE 1990

DIES DE RECOLLIDA

DILLUNS, DIMECRES I DIVENDRES

- Poble de Vilobí d'Onyar
- Veïnat de Cal Farré Pagès
- Veïnat de l'Aeroport.

DILLUNS, DIJOUS I DISSABTE

- Veïnat de Can Tarrè
- Veïnat de Can Bells
- Poble de Salitja
- Poble de Sant Dalmai

HORARI: Tots els dies es passarà a partir de les 3h de la tarda, excepte el dissabte que es passarà a partir de les 9 h del matí.

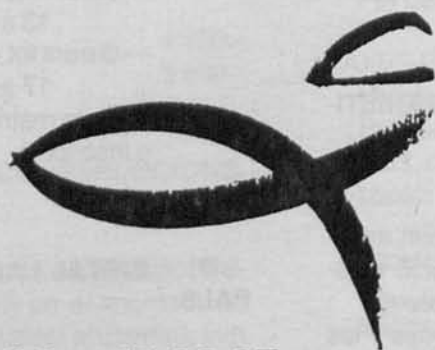
DIES FESTIUS: Quan el dia de servei s'escaigui en festiu, es passarà igualment, però a partir de les 9h del matí.

JUTGESSA DE PAU

El passat dia 25 de novembre va prendre possessió del càrrec de Jutgessa de Pau la Dora Santamaria. Més tard l'Alcalde de Vilobí li lliurà la vara.

Caixa de Girona

Plaça Nova, 11 - Telèfon 47.32.37

VILOBÍ D'ONYAR

MOTS ENCREUATS

HORIZONTALS: 1.— Equivalent a separació. 2.— Relatiu al mes d'abril. Essa. 3.— Llegeixin a Castella. Emperador romà que balla una mica. 4.— Al revés, conjucció. Una manera de fer una ofrena. 5.— Parenta. Relatiu a una partícula molt petita. 6.— Pot ser jesuïta. Plegar veles. 7.— Para. Municipi de la Baixa Cerdanya. 8.— Repetició d'un so. Un vent que no bufa gaire. La consonant que s'ha endut el bufarut. 9.— Rucs. Aïlla.

VERTICALS: 1.— Un poble que té un Festival de la Cançó. La primera. 2.— Persones que treballen la fusta. 3.— Fruit dels cereals. Preposició. Al revés, moneda europea. 4.— Prefix que significa nasal. Cercles, però amb la llengua de Cervantes. 5.— Article. Anomenada. 6.— Espècie de gat salvatge. Suc de raïms. 7.— Que no contenen líquids. 8.— Persona que pren cocaïna i per aquesta raó ha quedat així. 9.— Vocal romana. Una manera de riure, però que ha canviat una e per una a. Cinquanta. 10.—...de Balaguer. Inicials de Nucli Central de Romaguera. Lateva.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2						•			•	
3					•					•
4			•							
5				•						
6			•							
7						•				•
8	•				•				•	
9					•					

Carme Sola

SOLUCIONS

HORIZONTALS: 1.— Segregació. 2.— Abril. 3.— Lleonès. 4.— In. 5.— Ofrenes. 6.— Tia. 7.— Aïlla. 8.— Ruc. 9.— Aïlla.

VERTICALS: 1.— Salitja. 2.— Ebenistes. 3.— Gra. 4.— Rino. 5.— El. 6.— Fama. 7.— Geneta. 8.— Aros. 9.— Ccoimmano. 10.— Os. NCR.

LA SALUT: UNA CONYA

Ja sabeu que una imatge val més que cent paraules. Aquí n'hi han més de dos-centes, doncs.

1) Nou consultori Municipal equipat amb els mitjans més avançats. Pròxima inauguració dels "Serveis Centralitzats".

2) La clientela opina: Ja era hora!!

Signat: Il.lus Nagarrufes "Fontaner"

XV CAMPIONAT DE BOTIFARRA

Pel sistema de LLIGA, el dia vuit de gener començarà el XV Campionat de Botifarra de Vilobí d'Onyar —TROFEU AJUNTAMENT DE VILOBÍ - BAR CAN GINESTA.

Totes les parelles del Municipi de Vilobí d'Onyar hi podran participar. Fins i tot, una persona del propi municipi podrà jugar amb una altra forània. El límit de participacions és de 20 parelles, que prèvia inscripció al BAR CAN GINESTA hauran d'abonar la quantitat de 3.000 ptes. per parella.

Tots els diners recaptats es destinaran a premis, ja que tots tindran un trofeu. És evident que els quatre primers tindran un premi més important.

Puig, Borrell i Fullà, tres "botifarrers" de pura raça.

PRIMER PREMI: 2 trofeus, 1 xai i quatre quilos de botifarres.

SEGON PREMI: 2 trofeus, 1 cabrit i dos quilos de botifarres.

TERCER PREMI: 2 trofeus, 2 pernils i dos quilos de botifarres.

QUART PREMI: 2 trofeus, 2 pernils i dos quilos de botifarres.

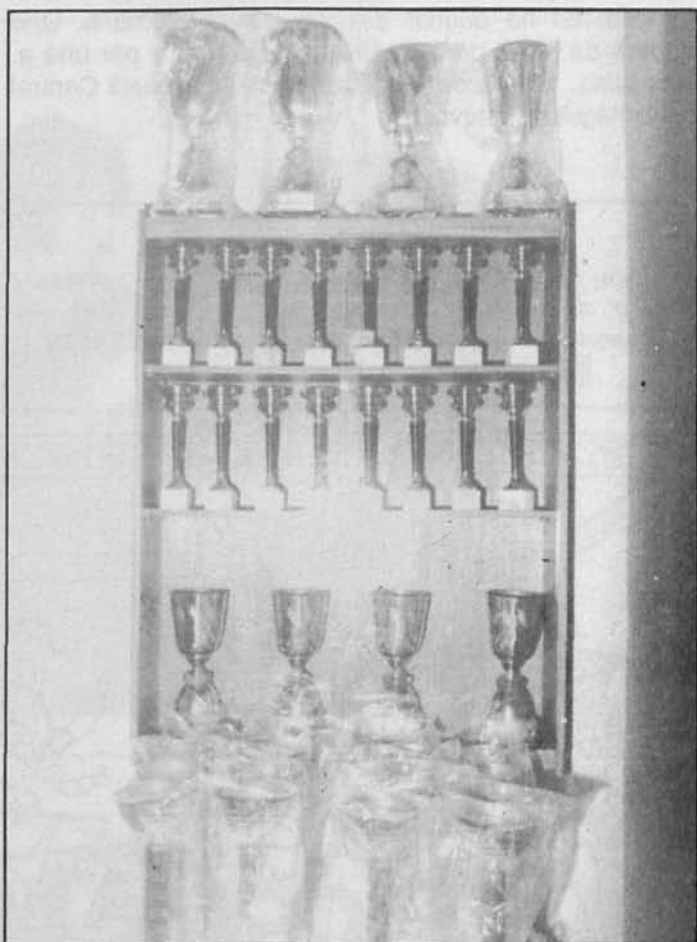
El campionat tindrà una durada aproximada de deu setmanes, i cada setmana es jugaran dos encontres, és a dir, dos partides a 101 "tantos" amb cada parella. Cada partida guanyada valdrà 1 punt, en cas d'empat solament desempataran els QUATRE PRIMERS LLOCS, la resta serà per ordre d'inscripció.

Una vegada finalitzada la LLIGA, els vuit primers classificats disputaran la SUPERCOPA, a la mateixa diada del tradicional sopar de repartiment de premis.

LLUÍS MOLINS

Torrent, Domingo i Vilà, preparats per començar el Campionat.

Trofeus del XV Campionat de Botifarra.

PROBLEMA D'ESCACS

per P. NAVARRO

Negres juguen i guanyen.

SOLUCIÓ:

1. — D4A
2. — T1A, D6R1
3. — T2A, T7T+!

BOLEIBOL

Un altre esport a nascut a Vilobí, un grup de noies, solteres unes, i casades les altres, amb una afeció del tot admirable han format un equip de BOLEIBOL FEMENÍ. A Vilobí fa uns anys, el Col·legi "JOSEP MADRENYS" ja havia tingut un equip de Boleibol, que entrenat per la professora senyora VICTORIA MEDRANO va arribar a fites molt altes.

Equip "Voleibol Vilobí"

El nou equip entrena cada dissabte a la pista del Col·legi, amb la finalitat de formar un grup prou competent per jugar en un futur molt pròxim a la LLIGA FEMENINA.

L'equip està format per 2 entrenadors i 14 jugadores, que detallem tot seguit:

Carme Jou
 Anna M. Bertran
 Elena Serra
 Eva Martín
 Montse Pujol
 Anna Jou
 Agnès Jou
 M. Rosa Sanglas
 Carme Matamala
 M. Angels Cabrera
 Fina Jou
 Olga Moreno
 Susanna Vargas
 Trini Díaz

Entrenadors:
 Sra. Victòria Medrano
 Sr. Lluís Cabarrocas

LLUÍS MOLINS

FUTBOL - VILOBÍ, CF REGIONAL PREFERENT'

Enguany el primer equip del Vilobí després de moltes circumstàncies adverses; lesions i desafortunats arbitratges, principalment dels colegiats gironins; es troben actualment lluitant en el cim de la classificació. Ara no vull caure en la temptació de dir que aquesta temporada SI SEREM A TERCERA DIVISIÓ!!!, tal i com he dit, moltes trabetes ens faran fins a la fi del Campionat, i després si que caldrà analitzar quina o quines MANS NEGRES piven al VILOBÍ d'estar al lloc que li correspon.

Plantilla del primer equip del VILOBÍ, CF

CLASSIFICACIÓ

(Després de la jornada número 13)

Vilobí	13	7	5	122	9	19	+7
Castellar	13	9	1	322	17	19	+5
Milán	13	7	4	232	22	13	+6
Vic	13	6	5	236	15	17	+3
Premià	13	7	3	323	16	17	+3
Calella	13	5	6	222	14	16	+4
Malgrat	13	6	3	425	13	15	+1
Granollers	13	5	5	321	15	15	+1
Badalona	13	4	5	423	18	13	-1
Guixols	13	3	7	322	21	13	-1
Montañesa	13	4	3	621	23	11	-1
Palafrugell	13	4	3	616	19	11	-3
P. Mereng.	13	4	3	617	28	11	-1
Canovelles	13	5	1	717	31	11	-1
Masnou	13	3	4	616	25	10	-2
Gironella	13	2	4	715	24	8	-6
La Llagosta	13	2	4	712	22	8	-4
U. Bonaire	13	0	2	117	37	2	-10

Un contratemps molt inoportú fou la greu lesió de l'estranger ASSIS, de 23 anys i nascut a Auriflama (SÃO PAULO) BRASIL, de caràcter excel·lent i un gran company i amic per a tots. Porta sis anys dedicant-se professionalment al futbol, i aspira després de donar moltes alegries al VILOBÍ, CF, a jugar a segona divisió A o a primera divisió Nacional. M'ha sorprès molt la imperturbable fe que té en Déu; encara que diu que no és un "Atleta de crit" la fe li serveix per soportar bé tots els contratemps de la vida. Nosaltres solament esperem la seva recuperació, primer per l'amistat que tenim, i després perquè faci per a l'equip el que realment volem... GOLS... GOLS... i més GOLS.

LLUÍS MOLINS

Assís en l'únic partit jugat aquesta temporada

TERCERA REGIONAL

Noves il·lusions per a la present temporada i moltes cares noves a l'equip. L'entrenador senyor Subiranas creu que si es pot comptar amb tots els jugadors previstos poden fins i tot lluitar per als llocs capdavanters de la classificació, encara que la sort, els arbitratges, les lesions i alguns terrenys de joc difícils per diverses circumstàncies, poden fer-se notar en gran manera.

PLANTILLA

Cognoms i Nom	Lloc de naixement
Armangué Serra, Josep	Girona
Carbó Ribujent, Albert	Girona
Casteyó Torres, Josep	Anglès
Cornellà Vidal, Josep Maria	Vilobí d'Onyar
Corral Ruix, Rosendo	Huesca
Geladó Comalada, Alfredo	Girona
Jou Mascarreras, Miquel	Vilobí d'Onyar
Jou Mascarreras, Xavier	Vilobí d'Onyar
Martí Boada, Joan	Amer
Monge Vilarnau, Ramon	Girona
Pagès Puig, Jordi	Vilobí d'Onyar
Pèlach Nogué, Josep Maria	Bescanó
Pelegrí Miquel, Miquel	Soses
Puig Vilarnau, Santi	Vilobí d'Onyar
Rich Bosch, Josep	Sant Feliu
Rigau Torrent, Carles	Girona
Rigau Torrent, Joan	Sant Gregori
Taberner Esteva, Josep	Vilobí d'Onyar

ENTRENADOR:

Joan Subiranas i Bañolas

AJUDANTS

Pere Bou i Grèvol
Xavier Camps i Roura

PREPARADOR FÍSIC

Narcís Pijoan i Fullà

Plantilla VILOBÍ, CF - Tercera Regional

CLASSIFICACIÓ

Tordera	11	10	1	0	29	9	21	+11
Tertúlia	11	8	3	0	42	10	19	+7
C. Andalusia	12	9	1	2	27	11	19	+7
St. Hilari	12	7	3	2	32	17	17	+5
Quart	10	8	0	2	22	11	16	+4
Vilobí	12	6	2	4	21	17	14	+2
Can Gibert	11	6	2	3	25	16	14	+6
Fontcoberta	11	5	3	3	24	22	13	+1
Cales	12	4	4	4	26	22	12	
St. Gregori	12	5	0	7	24	28	10	-2
St. Pere B.	12	3	4	5	15	20	10	-2
Undariu	11	2	5	4	21	26	9	-3
Cervià	12	2	4	6	14	25	8	-4
Can Puig	11	2	4	5	28	24	8	-2
Sarrià	12	3	1	8	14	26	7	-5
Breda	10	1	2	7	15	24	4	-6
Medinyà	11	1	0	10	7	48	2	-10
St. Ponç	11	0	1	10	8	38	1	-9

JUVENILS - PRIMERA DIVISIÓ NACIONAL

No vull parlar una altra vegada de mals arbitratges encara que aquest sigui un punt comú en els equips del VILOBÍ, CF especialment en aquesta temporada. La veritat també, és que encara no han agafat el ritme de la divisió nacional, i no se sap aprofitar molt bé les ocasions de gol que es presenten. Del que sí estic convençut és de que no passaran problemes, ja que la bona feina i la constància a la curta o a la llarga es fan notar.

CLASSIFICACIÓ

(Després de la jornada núm. 12 - El Vilobí amb 1 partit menys)

Barcelona At.	12	6	4	2	24	11	16	+4
La Salle	12	6	3	3	20	11	15	+3
Mallorca	12	6	3	3	13	8	15	+3
Castellón	12	5	4	3	15	8	14	+2
S. Gabriel	12	5	4	3	19	12	14	+2
Sants	12	4	6	2	23	19	14	+2
Español	12	4	6	2	20	20	14	+2
Trajana	12	5	4	3	19	20	14	+2
Granollers	12	4	4	4	12	16	12	
Mercantil	12	5	1	6	20	21	11	-1
Sabadell	11	3	4	4	21	18	10	-2
Huesca	12	2	6	4	16	21	10	-2
S. Cayetano	12	4	2	6	13	29	10	-2
Cide	12	3	3	6	17	19	9	-3
Vilobí	11	1	5	5	12	18	7	-3
Isleño	12	1	3	8	12	25	5	-7

Jugada del partit VILOBÍ - SD HUESCA

LLUÍS MOLINS

INFANTILS

Hem de destacar que degut a la sensacional campanya portada a terme fins a la data per aquest equip, ens fa pensar en la possibilitat de poder participar al campionat d'Espanya d'Infantils. Aquest fet s'aconseguirà, en un principi, quedant campions al final de la primera volta del campionat de Lliga Preferent. El campionat consta d'una fase d'eliminatòries entre 8 equips de tot Catalunya. Es classificarà el guanyador de l'eliminatòria final.

Tantmateix, quedant campions de la Lliga tindrem accés a disputar el campionat de Catalunya, el qual començarà el dia 27 de maig i participaran 5 equips de la província de Barcelona, i un equip de les restants províncies de Catalunya, o sigui, els campions de les respectives lligues d'Infantils Preferent.

Plantilla VILOBÍ, CF - Infantils

La plantilla està formada pels següents jugadors:

Cognoms i nom	Lloc de naixement
Boada Serra, Josep	Girona
Bofill Hugas, Lluís	Girona
Busquets Aurich, Gerard	Vilobí d'Onyar
Busquets Sargatal, Josep	Vilobí d'Onyar
Castillo Martínez, Rafael	Girona
Coll Corredor, Ernest	Girona
Díaz Tarrago, Antonio	Barcelona
Estañol Torrent, Francesc	Cervià de Ter
García Llandrin, Jordi	Girona
Gil Sánchez, Ismael	Girona
González Subirana, Eduard	Cassà de la Selva
Matamala Muntadas, Jordi	Vilobí d'Onyar
Pérez Gelada, Manuel	Sarrià de Ter
Planella Soler, David	Vilobí d'Onyar
Poch Gasau, Aleix	Cornellà de Terri

ENTRENADORS

Coll Gasca, Josep Maria	València
Vila Valdes, Manuel Enrique	Tolca

CLASSIFICACIÓ

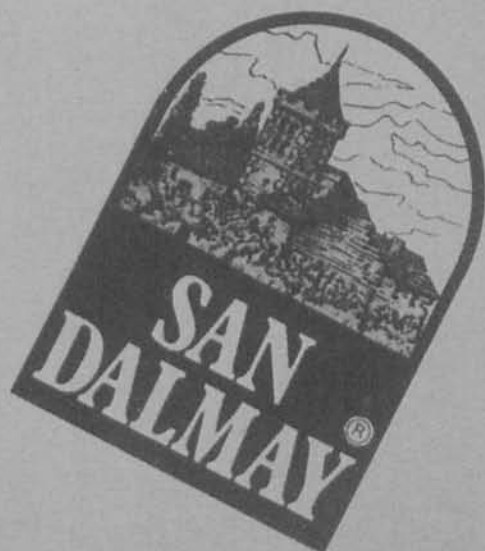
Bons Aires A	8	7	0	1	26	11	14
Blanes A	9	5	3	1	25	15	13
Vilobí	7	6	0	1	32	5	12
Figueres	9	5	2	2	27	18	-12
Olot	7	5	2	0	22	6	12
R. Blanenc	9	5	1	3	30	28	11
Garrotxa A	9	4	2	3	26	14	10
Salt A	9	3	3	3	14	15	9
Maristes A	8	3	0	5	19	27	-6
Palafugell A	8	2	-2	4	21	20	6
Coma Cros A	9	2	1	6	23	40	5
Banyoles A	8	1	2	5	6	14	4
Farners A	8	2	0	6	18	36	4
Lloret A	8	1	1	6	7	30	3
At. Anglès	8	-1	-1	6	6	23	3

LLUÍS MOLINS

L'equip
de
redacció
de
la
revista
TOSQUIJA
us
desitja
a
tots
unes
BONES
FESTES
de
NADAL
i
un
venturós
any
1990

Especialidades San Dalmay, S.A.

PRODUCTES PURS DEL PORC

PAISATGES A L'ABAST

L'aigua, element necessari i cada cop més escàs, no sols dóna vida a tot el món vegetal i animal; moltes vegades potencia el caire estètic del paisatge fins a límits insospitats.

Això ho coneixien molt bé els àrabs i mulsumans quan utilitzaven l'aigua per embellir els jardins del Generalife i els patis de l'Alhambra de Granada. Però els sarraïns coneixien també la funció pràctica de l'aigua: vegeu sinó les sínles i sistemes de regadiu de Múrcia i del Regne de València.

Aquí tenim la bassa d'en Colomer de Salitja, plena d'aigua que brolla sota l'ermita de Les Fonts. És clar que l'aigua no és neta com abans però,

així i tot, duplica meravellosament el paisatge en el seu espill horitzontal.

Aquesta bassa també ha tingut la seva utilitat pràctica: ha fet rodar les moles de l'antic molí de Les Fonts avui enrunat, i serveix encara per al regadiu dels conreus veïnals.

En un pla més modest, ha servit també d'esplai per a gent que hi ha passat moltes hores amb la canya de pescar a la mà.

Avui, però, amb tanta "tele" i cotxes i motos que conviden a viure cada cop més agitadament, és difícil trobar moments per passar l'estona contemplant i gaudint d'entorns com aquest...

JOAQUIM PUIGVERT I PASTELLS

